

BESZÁMOLÓ A SOMOGYI-KÖNYVTÁR 2012. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

Szeged, Dóm tér 1-4.

Könyvtárigazgató: Sikaláné Sánta Ildikó ig.h.

1. Tartalomjegyzék

1. Tartalomjegyzék.....	2
2. Az év legfontosabb eseményei.....	3
3. Szervezeti kérdések.....	5
4. Üzemszerű működés.....	6
5. Hozzáférés.....	16
6. Pályázatok.....	23
7. Közművelődés, PR tevékenység.....	24
8. Megyei könyvtári feladatok.....	26
9. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük.....	31

2. Az év legfontosabb eseményei

Az olvasókért vagyunk

Könyvtárunk Küldetésnyilatkozatában megfogalmazott legfontosabb célja, feladata Szeged város és Csongrád megye lakosainak könyvtári ellátásának biztosítása, a formális, nem formális, informális tanulás segítése, az információszerzés támogatása, a könyv, a könyvtár, az irodalom, az olvasás szerepének erősítése a szabadidős tevékenységek körében.

Feladatainkat a 2012-re tervezett munkaterv alapján végeztük, helyenként túlteljesítve, helyenként módosítva, a változásoknak megfelelően átírva azt.

Könyvtárunk több mint 130 éve szolgálja Szeged és Csongrád megye lakosságát: mára meghatározóvá vált az információszerzést, tanulást és kulturált időtöltést segítő szolgáltatásaival, a helytörténeti dokumentumok gyűjtésével, a helyi írott dokumentumok megőrzésével. Minden korosztály számára nyújtunk szolgáltatást: a központi könyvtárban működő gyermekkönyvtár, művészeti részleg mellett 2012 decemberéig 12 fiókkönyvtár várja az érdeklődő gyerekek, felnőtteket. Az elmúlt év végén megnyitottuk 13. fiókkönyvtárunkat Agóra Gyermekkuckó néven.

Az olvasás szerepének minél szélesebb körben való népszerűsítése gondolkodásunk középpontjában áll.

Fontosnak tartjuk, hogy olvasóinkat szakszerű, előzékeny és empatikus szolgálat fogadja. Minőségelvű szemlélet hassza át a nap mint nap ismétlődő, de mindig új kihívásokat tartogató, folyamatosan változó olvasóközönség kiszolgálásánál alkalmazott könyvtári munkafolyamatokat.

A könyvtár által kínált olvasási lehetőségek közötti könnyű eligazítást segítik a beszélő feliratok, a népszerű vagy ajánlott témák kiemelése, az új könyvek látványos elhelyezése, a hónap könyvére való apró, de hatásos figyelem felhívás.

Hangsúlyosan törekszünk arra, hogy minél tágabb körben megismertessük magunkat.

Rendszeresen számíthatnak megkeresésünkre a diákok, szoros kapcsolataink vannak a városban működő civil szervezetekkel. Kiemelten törődünk a hátránnyal élőkkel: könyvtárunkban két szinten is hallássérültek számára indukciós hurok található. Hangoskönyvtárunkban rendezvényeket szervezünk a vakoknak és gyengénlátóknak, akik összejöveteleiket is tarják. Nagyszámú hangoskönyvvel, saját felolvasású regényekkel segítjük irodalmi élményhez és információhoz jutásukat.

2013-ban elindítjuk a hangoskönyvek online kölcsönzését, így időtől és földrajzi helytől függetlenül vehetik igénybe ezt a szolgáltatásunkat a könyvtár használói.

Egyre nagyobb érdeklődésnek örvend a Házhoz megy a könyv szolgáltatásunk, melynek keretében a mozgásukban korlátozott embereket, illetve baleset és betegség miatt huzamosabb ideig ágyhoz kötött szegedi lakosokat látunk el olvasnivalóval.

Lehetőségeinkhez mérten minden alkalmat kihasználunk olvasóink számának növelésére:

Bálint napon, a Könyvtárosok Világnapján, az Ünnepi Könyvhéten, a Múzeumok éjszakáján, a Kulturális Örökségvédelmi Napokon is kedvezményes beiratkozást kínálunk, bemutatjuk a könyvtár különgyűjteményeit, városi sétákat szervezünk.

Rendszeresek a diákok és más közösségek számára szervezett könyvtárhasználati órákon túl az adatbázis-használati bemutatók. Irodalmi, képzőművészeti és zenei rendezvényeink beépültek Szeged kulturális életébe.

A tavaszi Internet Fiesta az Ünnepi Könyvhét, az őszi Könyvtári Napok olvasást, információszerzést, könyvtári szolgáltatásokat fókuszba állító eseményei minden

korosztály számára hasznosak, kreativitásra, interaktivitásra serkentő programokat nyújtunk a család minden tagjának.

Gyermekkönyvtárunk nyitott, derűs légkörű rendszeres és igényes programokkal, magas színvonalon összeválogatott, változatos olvasói igényeket kiszolgáló állománnyal, derűs, segítőkész, barátságos könyvtárosokkal várja az óvodásokat, iskolásokat, a családokat. Valódi családi könyvtár, ahol generációk találkoznak egymással, ahol a gyermek összekötő kapocs: legjobb példa erre a szombatonként megrendezett családi délelőtt, illetve az évek óta nagy sikernek örvendő októberi családi vetélkedő.

Törekednünk kell arra, hogy közönségkapcsolatainkat könyvtári rendezvényeinken keresztül is erősítsük, támogatókat nyerjünk. Kapcsolódunk az országos könyves és könyvtári ünnepekhez és az éves kiemelt akciókhoz, évfordulókhöz. Igyekszünk a különböző korosztályok és olvasói rétegek tetszésének megfelelő, változatos és igényes képzőművészeti, zenei, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálni nem csak a regisztrált könyvtárhasználók, hanem minden érdeklődő számára. Könyvtárunk előcsarnokában és az első emeleti művészeti részlegben folyamatosan kiállítóhelyet biztosítunk Szeged képzőművészeinek, fotósainak, amatőr csoportoknak adunk helyet a bemutatkozásra.

Kapcsolódunk Szeged színes kulturális életéhez, ahhoz a gazdag programajánlathoz, amit a város a lakosság és az ide látogató turisták számára kínál.

Kiemelt jelentőségűek az intézmény régi és ritka könyveit, dokumentumait bemutató nagy nyári tárlatok, amelyek több mint 30 éve kerülnek megrendezésre, és nagyon sok külföldi látogatót is becsalogatnak a könyvtárba.

2.1 A 2012. év mérlege, pozitívumok, negatívumok

Éves beszámolóunkat kezdjük a pozitív, a könyvtár szempontjából jelentős történésekkel.

Az elmúlt évben sikeresen lezártuk a harmadik, részben 2011-ben, részben 2012-ben megvalósult Európai Unió pályázatunkat is. ezzel párhuzamosan megírtunk és beadtunk 3 új EU-s pályázatot. Legnagyobb örömünkre mindhárom projekt támogatást nyert. Emellett pályáztunk az NKA-nál, Szeged MJ Város Kulturális és Sportbizottságánál is.

A pályázati támogatásokból megvalósított rendezvények elnyerték a látogatók tetszését. Különösen igaz volt ez azokra a rendezvényekre, melyek a könyvtár kapuján kívül, de ahhoz nagyon közel, a könyvtár és más szervezetek összefogásának eredményeként születtek: pl. a Zöld Nap Szegedért.

A könyvtári rendszert alapjaiban átíró 2012-es jogszabályi változások a mi intézményünkre kisebb hatással voltak, hiszen mi már több mint 45 éve ebben a struktúrában látjuk el a megyei és városi feladatokat.

Szakmai szempontból kiemelten fontos, hogy az új honlapunk tartalma egyre bővül. Figyelembe véve a felhasználók véleményét, folyamatosan javítjuk, fejlesztjük. E-Könyvtárunk év végére már közel 38.000 dokumentumot – fotót, levelet, újságkivágatot, hangzó anyagot, plakátot – tartalmazott. Olvasóink megszerették, a média előszeretettel használja riportokhoz, cikkekhez.

Szeptemberben nagy sikerrel rendeztünk meg az állománygyarapítás korszerű kérdéseivel foglalkozó országos konferenciánkat.

Hosszú évek után 2012-ben elvégeztük a központi könyvtár kölcsönözhető állományának ellenőrzését. Hatalmas feladat volt a közel 250.000 dokumentum leltározása úgy, hogy minimális időt -1 hétig volt zárva a központi kölcsönző – vettük el a szolgálatból.

Fiókkönyvtáraink száma az év elején eggyel csökkent, míg decemberben eggyel bővült: karácsony előtt megnyitottuk a 13. fiókkönyvtárunkat, az AGÓRA Gyermekkuckót, amely célközönsége az óvodás és iskoláskorú gyerekek. A könyvtár ki alapterülete – 30m² - ellenére gazdag könyvállománnyal és sok rendezvénnyel várja kis olvasóit.

Az év elején viszont bezártuk a Tarjáni Fiókkönyvtárunkat. Ez a fiókkönyvtárunk a lehető legrosszabb körülmények között működött: kicsi alapterület, többszöri beázás, mosdó és egyéb higiéniai lehetőségek hiánya. Gondos mérlegelés után döntött úgy a könyvtár vezetése, a fenntartó jóváhagyásával, hogy nem üzemelteti tovább. Másfél kilométeres körzetben található másik két fiókkönyvtárunk, tehát nem maradt ellátatlanul a Tarjáni lakótelep.

Éves költségvetésünk tervezésekor 25 millióval kevesebbel kellett gazdálkodnunk mint 2011-ben.

Az ODR támogatás is kevesebb volt ebben az évben mint a megelőző időszakban, annak ellenére, hogy továbbra is legjobban teljesítő első három könyvtár között vagyunk.

Komoly gondot nem okozott, de kisebb-nagyobb kellemetlenséggel járt a mellettünk folyó építkezés. Év végére tervezték az új hotel átadását, de ez átcúsúzott 2013-ra.

Kudarcként könyveljük el, hogy ebben az évben sem sikerült lecserélni az OPEL gépkocsinkat, amely lassan már 400.000 km-t futott, így sokba kerül a javítása, a biztosítása.

Fiókkönyvtáraink technikai eszközei közül jónéhány megért a cserére, de ezt – pénzügyi okok miatt – csak kismértékben tudtuk megvalósítani.

Továbbra is komoly problémát okoz az Emlékkönyvtár tűzvédelmi rendszerének cseréje, amely megközelítőleg 8 millió forintba kerülne.

Februárban - eredetileg ideiglenesen, felújítási munkák miatt – bezárt a könyvtár épületében lévő bérlő, a Fesztivál Ételbár, ez augusztus végére végleges lett. A korábbi bérlő visszaadta az épületrészt az IKV-nak.

3. Szervezeti kérdések

3.1 Szervezeti, személyi változások

Az 1997. évi CXL. a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános **könyvtári** ellátásról és a közművelődésről szóló törvény 2012-ben jelentősen módosult, amely szerint a megyei és a városi könyvtárakat összevonják, gazdaságilag önálló intézmények lesznek, amelyek fenntartói a megyeszékhely megyei jogú városai. Ennek értelmében Szeged MJ Város a fenntartója a Somogyi-könyvtárnak mint megyei könyvtárnak is, és mint városi könyvtárnak is.

Számunkra ez azért jelentős, mert a törvény szerint a megyei feladatok ellátására állami támogatást kapnak a megyei könyvtárak fenntartói.

Szintén új szervezeti változás, hogy az 5000 fő alatti települések a megyei könyvtárakkal köthetnek KSZR szerződést. (A kistérségek megszűnésének következményeként).

2012. december 31-ig 25 település kötött szerződést a Somogyi-könyvtárral.

Jelentősebb belső szervezeti változások nem történtek az év folyamán. Munkaerő kapacitásunkat a belső munkák, feladatok részbeni átcsoportosításával tettük hatékonyabbá. Pozitív hatásnak tartom, hogy egyre több kolléga kapcsolódik be a saját csoportjában, osztályán kívül más csoportok feladataiba, tevékenységébe. Az „átjárások” megújuló szemléletet, a problémák más szempontú megközelítését, egymás munkájának átértékelését eredményezték.

Személyi feltételeink alakulása: 2012-ben több munkatársunk élt a nyugdíj igénybe vételének lehetőségével. Nagy tapasztalattal rendelkező, kiváló kollégákat búcsúztattunk, akik helyére lelkes, szakirányú végzettséggel rendelkező, ötletekben gazdag új munkatársak kerültek.

A könyvtár engedélyezett létszáma 119 fő, amely státuszon 134 munkatárs végzi feladatát.

A könyvtár gazdasági vezetője tavaly februártól előbb betegállományban volt, majd júniusban kisbabája született. Az állás betöltésére az eredménytelenség miatt a fenntartó már a 3. pályázati kiírásnál tart. A munka – a körülményekhez képest – zökkenőmentesen halad a gazdasági osztályon, a gazdasági osztályvezető, Arató Erika vezetésével. Ő sajnos nem vállalta a határozott idejű gazdaságvezetői megbízatást. Az osztály leterheltsége igen nagy, hiszen egy fővel kevesebben végzik a folyamatos jogszabályi változásokkal nehezített gazdasági feladatokat.

2012. november 30-án lejárt Palánkainé Sebők Zsuzsanna igazgatói megbízása. Az új pályázati kiírás szeptemberben jelent meg. Erre egy jelölt adta be pályázatát, Palánkainé Sebők Zsuzsanna. Sajnos a pályázat eredménytelen lett, így új pályázat került kiírásra.

A könyvtár napi ügyrendjét az intézmény igazgatóhelyettese intézi az újabb pályáztatás lebonyolításáig.

3.2. Alapdokumentumaink közül az SZMSZ-t az év során kétszer javítottuk, frissítettük. Erre egyrészt a jogszabályi háttér változása miatt került sor, másrészt a belső ellenőrünk az egyes részterületek ellenőrzése során a vonatkozó szabályzatokat is ellenőrzi és javaslatot tesz a javításra.

Az Alapító Okiratunk szintén változott, részben a megváltozott feladatellátás miatt, részben a telephelyek számának változása, illetve a központi könyvtár alapterületének csökkenése miatt. (Elvették a velünk egy épületben működő nyilvános mosdó területét.)

4. Üzemszerű működés

4.1 Gyűjteményszervezés, állományépítés

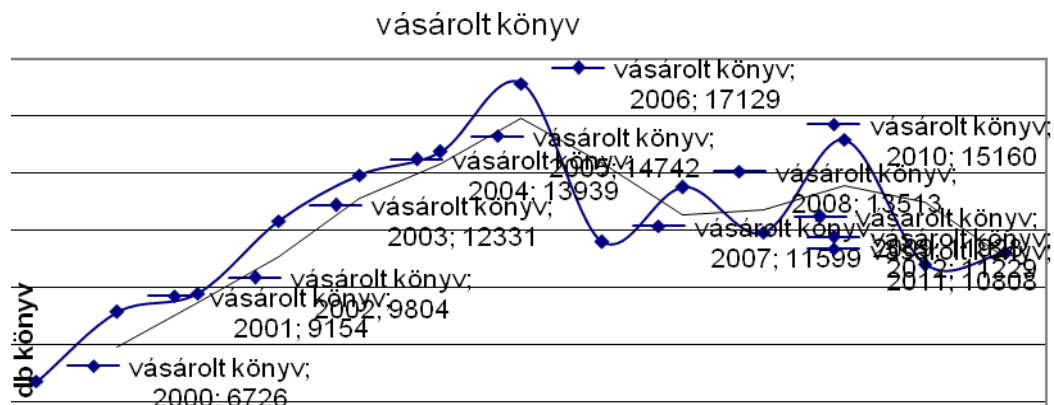
Állománygyarapítás

Intézményünk állománya (a folyóiratok nélkül) a 2012-es évben összesen 18541 db dokumentummal, 32583465 Ft értékben gyarapodott. Az alábbi megoszlásban:

	könyv		nem hagyományos		összesen	
	db	Ft	db	Ft	db	Ft
vétel	11229	21911802	715	750272	11944	22662074
ajándék+köteles	5141	9702597	1456	218794	6597	9921391
saját kiadvány	3	3600	0	0	0	0
összesen	16373	31617999	2171	969066	18541	32583465

2012-ben 16373 könyvvel lett gazdagabb állományunk, ami 14,2 %-al több, mint az előző évben. Ez több tényezőnek köszönhető. Egyrészt tavaly kevésbé jelentkeztek a költségvetés ütemezésével kapcsolatos problémák, így év közben egyenletesebben lehetett gyarapítani állományunkat. Szintén jelentős ok az ODR támogatás összegének jelentős csökkenése, valamint az, hogy ehhez a pénzhez csak 2013-ban jutunk hozzá, így a múlt évhez hasonlóan a 2012-2013-es ODR támogatás egészét a 2013-as évben tudjuk felhasználni. Kisebb mértékben, mégis számottevően befolyásolta az adatokat az Országos Idegennyelvű Könyvtár

támogatása, amit sajnos a 2011-es évben nem tudtak nyújtani számunkra, de 2012-ben 150000 Ft-al ismét támogatták a nemzeti könyvtár állományát, amit csak 2013-ban veszünk állományba..

Nagyon komoly változást jelentett az SZTE-től kapott köteles példányok mennyisége és minősége. Míg az előző években alig kaptunk értékes köteteket, idén 2296 db könyvet 4506060 Ft értékben tudtunk állományba venni ebből a forrásból. A grafikonon látható, hogy ha nem vesszük figyelembe a 2005-ben az SZTE könyvtárának költözése miatt ajándékba kapott jelentős mennyiségű, ám kevésbé hasznos dokumentumot, illetve a 2007-2008-ban feldolgozott Nemzeti Könyvtári anyagot, akkor idén érkezett be a az utóbbi 12 év legtöbb köteles és ajándék példánya. Természetesen ehhez hozzájárult a Márai 2 program is.

Az ODR támogatás évek óta jelentősen hozzájárul dokumentumaink beszerzési lehetőségeihez. Sajnos az utóbbi években jelentősen csökkent a támogatás mértéke, annak ellenére, hogy könyvtárunk eredményei nem ezt támasztják alá. A 2011-es év áthúzó, 2012. ápr. 30-i elszámolású támogatásából, 2012. januártól – április végéig 545 db könyvet 1263510 Ft-ért szerzeményeztünk. A 2012-es támogatás, júniustól – december végéig tartó időszakában az átutalás késői volta miatt nem vásároltunk dokumentumokat, a teljes összeg (1000000 Ft) 2013-ban kerül felhasználásra.

Az olvasók SZJA-jának 1%-át a központi épület és egyes fiókkönyvtárak állományának bővítésére használtuk fel. Vásároltunk zenei CD-ket, DVD- és diafilmeket összesen 44 db-ot, 89315 Ft értékben.

A könyvtárunk állománya minden évben jelentősen gyarapodik nekünk adományozott dokumentumokkal (elsősorban könyvekkel), így az 2012-ben 4199 dokumentummal lettünk gazdagabbak e forrásból, 5133673 Ft értékben. Különösen jelentős volt a 2. Márai program keretein belül kapott adomány, amelynek ebben az évben jelentős részét megkaptuk, így az állományba vétele és feltárása is megtörtént, 1463 db dokumentum 2810829 Ft értékben.

Nemzeti állományegységünk az Országos Idegennyelvű Könyvtár közvetítésével már hosszú évek óta 150000 Ft-nyi gyarapítási támogatásban részesül, sajnos idén csak az év végén érkeztek meg a könyvek, így állományba vételükre 2013-ban kerül sor. Német és angol nyelvű anyagunk rendszeresen növekszik a Goethe Intézet illetve a British Council ajándékköteteivel.

Részlegünk feladata a megye egyes könyvtárainak ellátása letétbe kihelyezett dokumentumok gyarapításával, így idén Csanytelek, Székkutas és a Szegedi Fegyház és Börtön állományát gyarapítottuk 498 db dokumentummal 886542 Ft értékben.

Állományapasztás

Évek óta nem tudjuk olyan tempóban kivezetni a leltárkönyvből a könyveket, amilyen számban érkeznek a kivonandó anyag dokumentumai. Segítséget jelentett a közhasznú foglalkoztatásban résztvevő kolléga munkája is, ő napi 6 órában vett részt az állományapasztás munkafolyamatában 57 munkanapon. Az adminisztráció munkatársai is segítettek a törlésben alkalomszerűen, esetenként néhány órában. A 2012-es évben 26 törlési jegyzéken, 26500 db dokumentumot 3626736,19Ft értékben vezettünk ki a leltárkönyvből. Egyéb munkafolyamatok

Az állományalakításhoz nem szorosan kapcsolódó munkafolyamatok:

- A gyermekkönyvtár és a 2. emelet leltározásában segítettünk összesen 231 munkaórában.
- A leltározás során felmerült hibák javítása szintén jelentős munkát jelentett. Összesen 1795 rekordot illetve dokumentumot kellett javítanunk.
- Részt vettünk a gyermekkönyvtár állományából kivonásra ítélt dokumentumok törlésre való előkészítésében, melyhez 6436 dokumentumot készítettünk elő.
- Könyvtárunkkal konzorciumban együttműködő tagok könyvtárosainak képzésében segédkeztünk.
- Az Agóra Gyermekkuckó állományának jelzetelesében segítettünk.
- A régi szakrendi állomány retrospektív feltárásában is részt vettünk, 6672 kötet feltárását végeztük el.
- Állományváltozással nem járó munkafolyamatok során 1432 kötetet kellett foglalkoznunk

Nemzetiségi könyvtári ellátás

Folytattuk a 2011 végén elkezdett tervszerű állományapasztást, amely a központi kölcsönzőben elhelyezett gyűjteményben meg is történt 2012. június 30-ig.

Elsődleges célunk volt, hogy egy jól használható, elsősorban klasszikus szépirodalmat tartalmazó nemzetiségi gyűjteményünk legyen, ahol helyet kapnak a kortárs szépirodalmi kötetek, főleg a helyi – magyarországi - nemzetiségi írók kötetei. Fontosnak tartottuk a nyelvi segédkönyvek, tankönyvek megőrzését is.

A 2. emeleti nemzetiségi gyűjtemény kivont köteteiből főlőspéldány-jegyzéket készítettünk, melyet a KATALIST levelezőrendszeren keresztül ajánlottunk fel az érdeklődő könyvtáraknak.

Az állományapasztással egy időben kaptunk egy belső ellenőrzést, mely ötévente vizsgálja a Nemzetiségi Könyvtár eddigi munkáit. Az ellenőrzés 2012. április 26-tól május 10-ig tartott, melynek eredménye a következő táblázatban látható:

Állományalakulás

Nemzetiségi állomány a Somogyi-könyvtárban az adatbázis és a hagyományos katalógus cédulák 2012. május 10-i állapota alapján

Nyelvi megoszlás	Könyvek	Százalékos
bolgár	8	0,16
cigány (lovári, beás)	49	0,98
cseh	35	0,7
görög	20	0,4
grúz	5	0,1
horvát	201	4,03
lengyel	105	2,1
magyar	1730 *	34,71 *
német	575 *	11,53 *
örmény	8	0,16
román	701	14,06
ruszin	3	0,06
szerb	946	18,98
szlovák	558	11,19
szlovén	30	0,6
ukrán	6	0,12
vietnámi	4	0,08
Összesen:	4984 db *	

* Hozzávetőleges adat

Nyelvi megoszlás	Nem hagyományos dokumentumok darabszáma
cigány (lovári, beás)	12
magyar	1
német	1
román	2
szerb	10
Összesen:	26 db

A minisztériumi támogatásból kb. 150 000,- Ft értékben gyarapítottuk a nemzetiségi gyűjteményt. Ebben az évben nagy hangsúlyt helyeztünk a nyelvtanulásra, így A1-A2-es szintű (alapfokú) horvát, szlovák és lengyel nyelvkönyveket vettünk a hozzá való CD mellékletekkel. Ezenkívül - eleget téve belső ellenőri vizsgálatban szereplő kívánságnak –

fejlesztettük a cigány nyelvű könyvek számát is. Zenei CD-eket is rendeltünk, ám ezt nem teljesen kaptuk meg, 3 db román nyelvű hangoskönyvet ajánlottak fel számunkra, amit el is fogadtunk.

2012. december elején meg is érkeztek a dokumentumok.

Rendezvények

2012. február 25.

Télűző Martenica kézműves foglalkozás a Gyermekkönyvtárban

2012. március 10.

Vajdasági és szegedi művészek találkozója

2012. május 18. és június 1-je

Horvát nyelvi „túlélő tanfolyam”

2012. június 8.

Balint Vujkov Napok könyvbemutatója (Ünnepi Könyvhét)

Partnereink, támogatóink

4.2 Tájékoztatás szolgálat, tájékoztató eszközök

„Változó olvasói igények – változó könyvtáros világ”

A 2012-es mutatóinkat elemezve azt tapasztalhatjuk, hogy a Somogyi-könyvtárban is mutatkoznak a könyvtárhasználatot érintő országos tendenciák: egyrészt a könyvtár **közösségi térként** való használatának erősödése és a **távrolról elérhető szolgáltatások** használatának és a letölthető dokumentumok számának növekedése.

Olvasóterem

Nagymértékben megváltoztak a felnőttek olvasási szokásai és ebből adódóan a könyvtár, a könyvtárosok feladatai is időről-időre változnak, kibővülnek. Új eljárásokat tanulunk meg, új szolgáltatásokat vezetünk be, újabb olvasói rétegek felé nyitunk, egyszóval alkalmazkodunk a társadalmi változásokhoz, a változó felhasználói igényekhez. Az utóbbi években azt tapasztaljuk, hogy az olvasóink idő hiányában – vagy csak kényelmi megfontolásból – egyre kevesebben választják a helybenolvasást. Ezt a gyakorlatot erősítik a folyamatosan szaporodó, szabadon letölthető online tartalmak is. Ha szem előtt tartjuk, hogy a könyvtár feladata nem változott: információkat gyűjt és feldolgoz a digitális világban is, akkor ebből az következik, hogy a könyvtáros küldetése most is az, hogy segítsen az olvasónak felkutatni a keresett információt. A közvetítő eszközök és a kapcsolattartás módja más - feltéve, hogy megtanulunk élni az új technológia adta lehetőségekkel. Ha nem kizárólag papír alapú dokumentumot, hanem elsődlegesen információt akarunk szolgáltatni, akkor el kell fogadni az ezeket a változásokat és fejleszteni a digitális tartalomszolgáltatást, illetve támogatni a felhasználókat egyéb online források használatában. Ennek a feladatnak igyekeztünk eleget tenni 2012-ben is, vagyis személyre szabott, igényes tájékoztatást nyújtani a hozzánk fordulóknak.

Ezek a törekvéseink mutatkoznak meg a használati adatainkban is, hiszen a személyes használat háttérbe szorulásával egyre inkább növekszik a távhasználat (telefon, e-mail, honlapon keresztüli használat) aránya. Ezzel párhuzamosan a látogatóink száma is évről-évre növekszik, amiben a könyvtár közösségi találkozóhely funkciójának erősödését látjuk.

Személyes helybeni használat összesen	379 451	378 120
Az összes személyes használatból Internethasználat	61 614	55 226
Távhasználat	19 588	20 230
Helyben használt dokumentumok	446 692	483 997
OPAC	867 312	866 250

Gyermek olvasóterem

Kutatások és saját könyvtári tapasztalataink is azt mutatják, hogy ha valaki gyermekkorában könyvtárba jár, jó eséllyel felnőttként is könyvtárhasználó lesz. Örömmel tapasztaljuk, hogy a gyermekek körében egyre népszerűbb a könyvtárba járás, amiben benne van a könyvkölcsönzéstől kezdve a mesés foglalkozásokon való részvétel. Az utóbbi években megjelent TÁMOP pályázatok lehetőséget adtak arra, hogy foglalkozásainkat, gyermekeknek szánt programjainkat kibővítsük, megújítsuk, és ezekre minél több gyermeket meghívjunk. Bízunk abban, hogy ha egyszer „megfertőződnek” a könyvtár szeretetével, akkor olvasó felnőtté válnak.

Használati mutatók - 14 éves aluliak	2011	2012
14 éven aluli regisztrált használó	8 969	10 368
14 éven aluli személyes helybeni használat	47 591	78 152
14 éven aluli kölcsönzött dokumentum	62 117	98 214
14 éven aluli helyben használt dokumentum	64 071	159 599

A táblázat a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak együttes adatait tartalmazza

2012-ben is folytattuk a hosszú évek során kialakult gyakorlatot az iskolai, óvodai csoportok könyvtári látogatásaival kapcsolatban. Az olvasóknak meghirdetett foglalkozás, rendezvény 95 alkalommal volt a gyermekkönyvtárban, és 515 alkalommal a fiókkönyvtárainkban. Ez lényegesen több, mint előző évben, ennek oka egyrészt, hogy a vakáció idejére másképpen szerveztük a szolgáltatásainkat. Augusztusban csaknem minden nap, egész napos, folyamatos, sok résztvevőt megmozgató játékot szerveztünk. Továbbra is erősíteni kívánjuk a gyermekkönyvtárnak a szabadidő hasznos eltöltésében betöltött szerepét.

A csoportos látogatások résztvevői számában 2012-ben jelentős csökkenés tapasztalható. Ennek egyik oka, hogy előző évben több volt a pályázatokhoz kapcsolódó 1 napos, nagy létszámú rendezvény.

	2011		2012	
Egyéb rendezvényekből felhasználóképzést szolgáló db/fő (könyvtárhasználati órák, könyvtárbemutatók)	367	11 244	263	5515

Általános szolgáltatásaink 2012-ben:

Könyvtárpedagógiai foglalkozások, csoportos látogatások

2012-ben is folytattuk a hosszú évek során kialakult gyakorlatot az iskolai, óvodai csoportok könyvtári látogatásaival kapcsolatban. Örömmel támogatnánk a rendszeresen kölcsönző osztályokat is, de sajnos az iskolai átszervezések miatt számuk egyre kevesebb. Az eddigi gyakorlathoz képest sajnos bonyolultabb lett számukra a könyvtári adminisztráció is.

Az olvasóknak meghirdetett foglalkozás, rendezvény 95 alkalommal volt a gyermekkönyvtárban. Ez lényegesen több mint előző évben (64), ennek oka egyrészt, hogy a vakáció idejére másképpen szerveztük a szolgáltatásainkat. Augusztusban csaknem minden

nap, egész napos, folyamatos, sok résztvevőt megmozgató játékot szerveztünk. Továbbra is erősíteni kívánjuk a gyermekkönyvtárnak a szabadidő hasznos eltöltésében betöltött szerepét. A csoportos látogatások résztvevői számában jelentős csökkenés tapasztalható. Ennek egyik oka, hogy előző évben több volt a pályázatokhoz kapcsolódó 1 napos, nagy létszámú rendezvény.

„Házhoz megy a könyv!”

Ezt a szolgáltatásunkat 2010 júniusában indítottuk el. Kilenc olvasóval kezdtük, mára pedig megdupláztuk ezt a számot. Elmondhatjuk, hogy a bennünket igénybe vevők száma egyre nő. Egy-egy alkalommal kb. 120 darab könyvvel, 20-25 darab folyóirattal indulunk útnak, szinte az egész várost bejárjuk, ugyanis helyileg a város szinte minden pontján van olvasónk. Ezt a szolgáltatásunkat 2012-ben 28 olvasó vette igénybe.

Születésnapi Újság

2012-ben is folyamatos volt az érdeklődés. Darabszámra valamennyivel kevesebb múltidéző ajándékot rendeltek a felhasználók, a befolyó összeg azonban – részben bizonyára az alapdíj emelkedése miatt (3.200,- Ft) – meghaladta a tavalyi bevételt. Az új megrendeléseknél továbbra is figyelembe vettük a korábban már archiválásra került újságoldalakat.

Internet - Tér

2011. január 24-én megnyitott a könyvtár új számítógépes terme, az Internet-tér. Itt 14 számítógép és egy nyomtató áll látogatóink rendelkezésére. Február 4-től külön programmal regisztráljuk a számítógépeket használó olvasókat. Az Internet-tér felügyeletének megszervezése Muresán Orsolya feladata, a felügyeletben részt vesznek az adminisztrációban dolgozó kollégák, más csoportok munkatársai, illetve közcélú munkások.

Prospero Partner Pont

2011 márciusától a Somogyi-könyvtár Prospero Partner Pont lett, ami azt jelenti, hogy a Prospero Internetes Könyvruházban megrendelt könyvek az Adminisztrációban átvehetőek. A könyvek érkezését, átadását és a pénzügyek kezelését Dormán Helga és Tamási Réka végzi. (Részletek az Adminisztráció beszámolójában)

Helyismereti és egyéb szakszolgálatok

Helyismereti gyűjteményünk szolgáltatásai

- Sajtófigyelés (napi átlag 30-35 db) és kicédulázás, sajtófigyelés megküldése a megye sajtóosztályának, a megye könyvtáiról készült sajtófigyelés készítése. Továbbá a megyei közgyűlési hivatal rendszeresen tájékoztatása az országos lapokban a megyéről és Szegedről megjelent írásokról.
- A nyitvatartási időben dokumentumszolgáltatást végeztünk (igény szerint) olvasói kérésekre illetve belső kérésekre (kiállításokhoz) a különgyűjtemény aprónyomtatványtárából, kéziratárából, a Grünnyomda termékeiből. (2012-ben 48 olvasói kérésre 753 dokumentumot adtunk ki, 123 belső kérésre 1463 dokumentumot adtunk ki)
- Telefonon, email-ban vagy levélben érkező referenz kéréseket is megválaszolunk és segítünk a kutatásban (81 kérés)
- Helyismereti gyűjtések, témakutatások (30 db)
- Helyismereti cikkadatbázis építése: az év végére a rekordok száma a Helyismereti Cikk Adatbázisban: 62 100 db (a gyarapodás: 2666 db rekord volt)
- Helyismereti, várostörténeti séták tartása (4 alkalom 150 fő)

- Helyismereti kiállítások rendezése és a hozzá kapcsolódó PR-tevékenység – sajtómegjelenések, nyilatkozatok (4 kiállítás)
- A helyismereti különgyűjtemény bemutatása (5 bemutató)
- Publikáció: a Szeged folyóiratba cikkek írása helytörténeti témákban havi egy cikk, adattárak, bibliográfiák, segédanyagok összeállítása (3 alkalom)
- Kötelespéldány szolgáltatás követése: a helyismereti gyűjteménybe 18 nyomda/magánszemély szolgáltatott 2012-ben összesen 84 db csomagot ill. értesítő levelet.

Vasváry-gyűjtemény szolgáltatásai

- Kutatók tájékoztatása
22 hazai és 2 külföldi kutató kért adatokat a Vasváry-gyűjteményből személyesen, telefonon és e-mailben. Összesen 19 személyről és 5 témával kapcsolatban érdeklődtek, szakdolgozatokhoz, szemináriumi dolgozathoz, könyv megírásához és egyéb kutatásokhoz. A témákból: Szent-Györgyi Albertről a Nobel-díj átvételének 75. évfordulója kapcsán. Haraszthy Ágostonról, születésének 200. évfordulója alkalmából a Dóm Tér – Bor Tér rendezvényéhez és cikkhez.
A Debrecen TV dokumentumfilmet készít Kossuth Lajos amerikai útjának 160. évfordulója alkalmából. Az Egyesült Államokban is felkerestek olyan településeket, ahol Kossuth megfordult útja során. A gyűjtemény Kossuth anyagát is tanulmányozták.
- 3 szakdolgozathoz segítségnyújtás az alábbi témákban:
 - 1848-49-es szegedi gyűjtemények
 - Újházy László és Új Buda
 - Amerikai magyar egyletek, egyházak, újságok az 1920-as években
- A különgyűjtemény bemutatása, látogatók fogadása (10 alkalommal 1039 fő)
- Kiállítások rendezése és a hozzá kapcsolódó PR-tevékenység – sajtómegjelenések, nyilatkozatok (3 kiállítás)
- A TÁMOP-3.2.4-08/1 *Tudásdepó-expressz. Tárguló tudás – versenyképes könyvtár* elnevezésű pályázat keretében a Vasváry-gyűjtemény JaDoX adatbázisba került digitalizált dokumentumainak metaadatokkal való ellátását folytattuk ebben az évben is (összesen 106 irattartóban 9355 felvétel metaadatokkal valóellátása). Jelenleg a +H1/a irattartóig szerepel az anyag az adatbázisban. Az irattartókban lévő dokumentumok részletes feldolgozása, több adatra kiterjedő bevitele, egységesítése július 31-én kezdődött el. Nyolc irattartó anyagát szkennelték be +I-től +K II-ig (Korona), kétrétegű pdf formátumot készítettek és a pdf-ek fűzését is továbbfolytatták, 32 irattartó készült el.
- A Vasváry Collection Newsletter ez évi két számának (47., 48.) szerkesztése, a megjelent számokról értesítés küldése.
- Publikáció (Munkácsy a nagyvilágban - válogatás a Somogyi-könyvtár gyűjteményéből című cikk a Szeged, 2012. augusztusi számában jelent meg.

Eszperantó gyűjtemény szolgáltatásai

- Hagyományos könyvtári forgalomról szinte nem beszélhettünk. 2012-ben csak a rendszeresen (és ingyenesen) érkező folyóiratok kurrens példányai kerültek állományba, illetve előző évfolyamuk kötetésre.
- A Szegedi Eszperantó Kör által hagyományosan megrendezett Baghy Gyula Emléknep programjának keretében január 14-én *Utam a világban* címmel kiállítás nyílt könyvtárunkban a száz éve született Székely Tibor, világhírű eszperantista, világutazó, felfedező és író könyveiből. A programra 32-en regisztráltak.

- Június 23-án, a Múzeumok könyvtári éjszakáján a gyűjtemény anyagából összeállított bemutató kiállítás várta az érdeklődőket
- Június 29-én az Országos Vasutas Eszperantó Találkozó résztvevői látogattak el hozzánk. A könyvtár- és gyűjtemény-bemutatón mintegy 60-70 hazai és külföldi eszperantista vett részt.
- Október 27-én az Andragógia Tanszék Eszperantó Specializációs csoportja Esz-Feszt nevű háromnapos rendezvényének egyik programjaként a résztvevők megtekintették az eszperantó gyűjtemény érdekességeiből számukra kiválogatott összeállítást (20 fő).

Gyűjteményi osztály szolgáltatásai

- szolgáltatás az Emlékkönyvtár állományából a könyvtár teljes nyitva tartási idejében
- a muzeális állomány ismertetése, bemutatása, rendkívüli tanórák, foglalkozások tartása
- szakmai látogatók, szakmai felsőoktatási hallgatók könyv- és könyvtártörténeti szempontú tájékoztatása
- kiállítások (művelődés- és tudománytörténeti szempontú kiállítások) szerkesztése a muzeális és a szakrendi állományrészből
- Szeged város és Csongrád megye önkormányzata vendégeinek speciális tájékoztatása, az adott kultúrkörnek megfelelő, sajátosan válogatott könyvbemutatóval
- retrospektív gyarapítási lehetőségek figyelése (antikvárcatalogusok, Internet)
- állományvédelem és az állománygondozás oktatása, irányítása, felügyelete
- a praesens állományra vonatkozó kötészeti, konzerváló és restaurálási tevékenység
- irányítása
- örökbefogadás

4.3 Könyvtári szolgáltatások

A központi könyvtárban 2012-ben az előző években már megszokott, a felhasználók által elfogadott, az ő igényeik szerint kialakított nyitva tartással vártuk olvasóinkat.

Az elmúlt évben a nyitva tartott napok száma 285 volt, heti 6 nap vehetik igénybe szolgáltatásainkat. Heti 52 a nyitva tartási órák száma.

A központi könyvtár nyitva tartása:

Hétfő, kedd, szerda, péntek: 9-19 óra

Csütörtök: 13-19 óra

Szombat: 10-16 óra

Fiókkönyvtárak nyitva tartása – 2012

Csillag téri, Rókusi, Északvárosi fiókkönyvtár:

Hétfő, péntek: 9.30-12.00 13.00-18.00

Kedd, szombat: 8.00-12.00

Szerda: 12.00-19.00

Csütörtök: 13.00-18.00

Dorozsmai, Odesszai, Petőfi-telepi fiókkönyvtár:

Hétfő, péntek: 9.30-12.00 13.00-18.00

Kedd: 8.00-12.00

Szerda: 12.00-19.00

Csütörtök: 13.00-18.00

Móra utcai, Francia utcai, Hangoskönyvtár

Hétfő, péntek: 9.30-12.00 13.00-17.00

Kedd: 8.00-12.00
Szerda: 12.00-19.00
Csütörtök: 13.00-17.00

Klebelsberg-telepi, Szőregi, Tápai fiókkönyvtár:

Hétfő, péntek: 13.00-18.00

Kedd: 8.00-12.00

Szerda: 13.00-19.00

Csütörtök: 13.00-18.00

A kötelező nyári zárva tartás 2012. július 2. és 14. között volt. Több alkalommal rendkívüli nyitva tartással vártuk olvasóinkat: pl. Múzeumok Könyvtári éjszakája – szombat 18-24 óráig. A fiókkönyvtári hálózatban már korábban felmerült a nyitvatartási idő változtatásának kérdése. Az év folyamán statisztikákkal alátámasztott adatok alapján egy új nyitva tartási rendet dolgoztak ki a munkatársak, amely 2013. február 1-jétől kerül bevezetésre. Legfontosabb változás, hogy a nagyobb fiókkönyvtárak sem tartanak nyitva szombaton. Ez alól csak a decemberben nyitott Agóra Gyermekkuckó kivétel. Itt, igazodva a Szent-Györgyi Albert Agóra Gyerekház rendezvényeihez, szombaton 9-től 13-ig várjuk kis olvasóinkat.

A fiókkönyvtárak nyáron 3 hétig tartottak zárva.

A TIOP-1.2.3 pályázatnak köszönhetően technikai eszközeink, infrastruktúránk jónak tekinthető. Megfelelő mennyiségű számítógép áll a könyvtár látogatóinak rendelkezésére, a munkagépek számát szeretnénk növelni, illetve ezen a területen szükség lenne néhány régebbi gép lecserélésére. Nagyteljesítményű, központi nyomtatónk takarékossgai szempontból is bevált.

Szervereink, külső tárhelyeink állapota, leterheltsége jó, elektronikus tartalmak tárolása nem jelent gondot. Nem mondható el ez a nyomtatott dokumentumokról, ahol bizony komoly raktározási gondokkal küzdünk. A TÁMOP-3.2.4 jelű pályázatunknak köszönhetően az elmúlt év végén sikerült új polcokat vásárolnunk, így a külső raktárunk bepolcozása is megtörtént, elkezdődhetett a kiválasztott állományrészek kiszállítása.

Ugyanebből a pályázatból vásároltunk bútorokat a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak részére.

A portál rendszerű honlapunk gondozása folyamatos, bővül a jelszóval elérhető szolgáltatásaink köre. A honlapunk többnyelvű, a legfontosabb aloldalakat angol, német, francia nyelven is olvashatják a külföldi érdeklődők.

Ünnepi Könyvhét 2012 címmel ismét a WordPress ingyenes, PHP-alapú tartalomkezelő és blog-rendszerrel készítettünk honlapot, amelyen végigkísérhették az érdeklődők a rendezvény sorozatot. — Valamennyi rendezvényhez képanyag és gazdag kapcsolódó információs anyag társult

Sándor János: A szegedi színjátszás krónikája Theszpisz szekerén 1800 -1883 – a színháztörténeti monográfia időben első részének digitális változatát elérhetővé tettük az e-Könyvtárunkban.

A Vasváry Newsletter online periodika hagyományosan két alkalommal jelentkezett új számmal.

A szegedi egyetemi könyvtár, az SZTE Klebelsberg Könyvtár és a Somogyi-könyvtár 2013 elejétől nagyszabású digitalizálási projektet indít, a Délmagyarország napilap digitalizálását. A 103. évében levő szegedi napilap számítógépes feldolgozásra alkalmas példányait a két könyvtár adja össze. Várhatóan 3 év alatt készül el a közös adatbázis, amely online elérhetővé és kereshetővé teszi a napilap valamennyi évfolyamát. Az előkészületi munkálatok 2012-ben zajlottak.

5. Hozzáférés

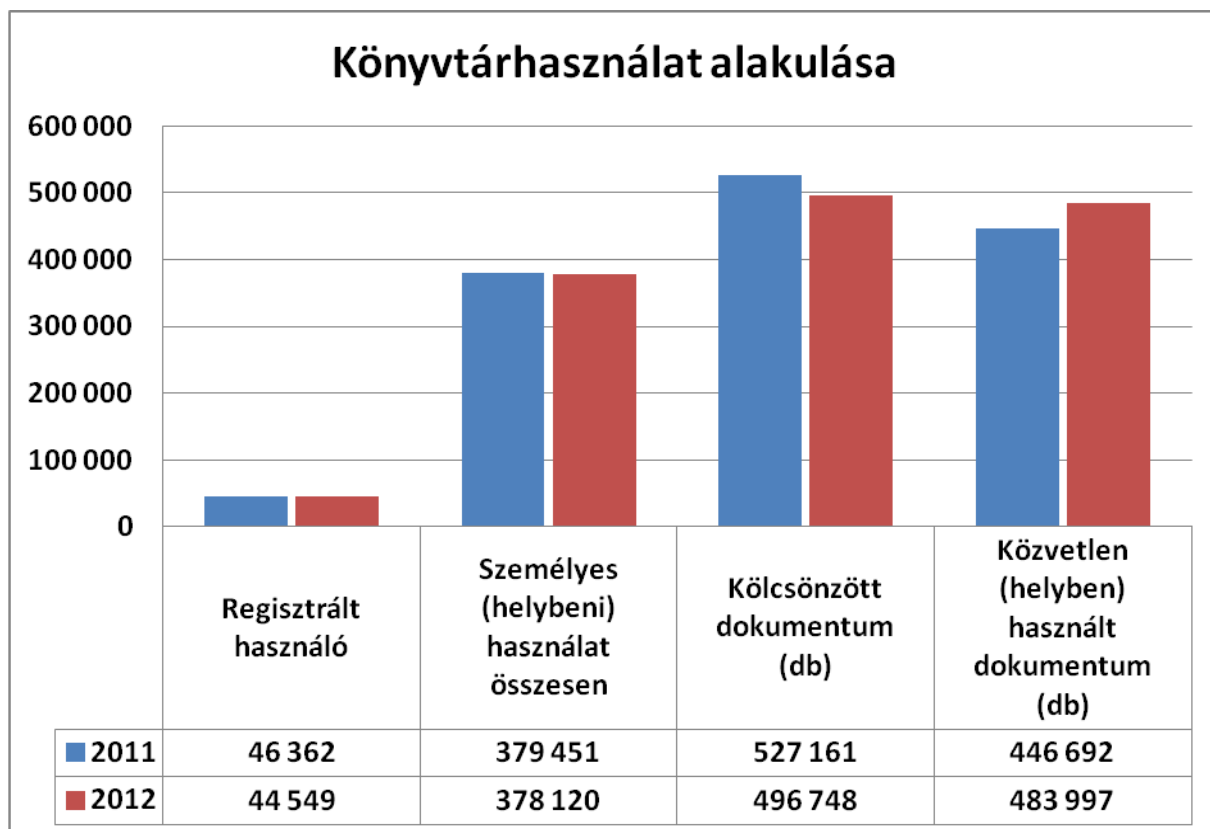
5.1 A könyvtárhasználat bemutatása

2006 óta tendencia, hogy arányaiban emelkedik a kölcsönzések száma és a kölcsönzött dokumentumok száma, míg a beiratkozott olvasók száma stagnál vagy minimálisan csökken. Átalakult a könyvtárhasználat, nehezebben lehet becsalogatni az olvasót, viszont ha beiratkozott, többet kölcsönöz. Ebben valószínűleg jelentős szerepet játszik az egyre romló gazdasági helyzet. Jelenleg aki beiratkozik, az a korábbi szokásrendnél gyakrabban kölcsönöz, így megnőtt a könyvek átlagos forgási sebessége is. A távhasználat száma évről évre emelkedik. Egyre nagyobb az igény az online elérhető szolgáltatásokra, olvasóink örülnek, ha „otthonról” tudnak könyvhosszabbítást és egyéb hivatalos ügyet intézni. Sajnálatos módon ezzel párhuzamosan csökken vagy stagnál a helyben használatok száma.

A társadalmi, szociológiai és könyvtárszakmai megatrendeket is figyelembe véve az adatok összességében nem jelentenek komoly visszaesést, de mindenképpen azt jelzik, hogy komolyan, tervezetten kell a könyvtárhasználatot népszerűsíteni, kiemelni a könyvtár szerepét a formális, nem formális, informális tanulás segítésében, a kulturális hátrányok leküzdésében. Nagymértékben megváltoztak a felnőttek olvasási szokásai és ebből adódóan a könyvtár, a könyvtárosok feladatai is időről-időre változnak, kibővülnek. Új eljárásokat tanulunk meg, új szolgáltatásokat vezetünk be, újabb olvasói rétegek felé nyitunk, egyszóval alkalmazkodunk a társadalmi változásokhoz, a változó felhasználói igényekhez. Az utóbbi években azt tapasztaljuk, hogy az olvasóink idő hiányában – vagy csak kényelmi megfontolásból – egyre kevesebben választják a helybenolvasást. Ezt a gyakorlatot erősítik a folyamatosan szaporodó, szabadon letölthető online tartalmak is. Ha szem előtt tartjuk, hogy a könyvtár feladata nem változott: információkat gyűjt és feldolgoz a digitális világban is, akkor ebből az következik, hogy a könyvtáros küldetése most is az, hogy segítsen az olvasónak felkutatni a keresett információt. A közvetítő eszközök és a kapcsolattartás módja más - feltéve, hogy megtanulunk élni az új technológia adta lehetőségekkel. Ha nem kizárólag papír alapú dokumentumot, hanem elsődlegesen információt akarunk szolgáltatni, akkor el kell fogadni az ezeket a változásokat és fejleszteni a digitális tartalomszolgáltatást, illetve támogatni a felhasználókat egyéb online források használatában. Ennek a feladatnak igyekeztünk eleget tenni 2012-ben is, vagyis személyre szabott, igényes tájékoztatást nyújtani a hozzánk fordulóknak.

Statisztikai adatok 2012-ben:

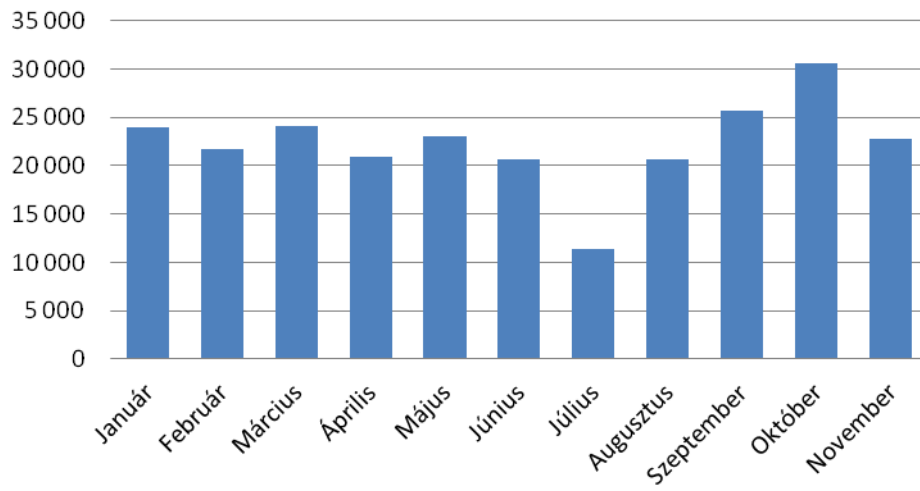
A grafikon a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak együttes adatait tartalmazza.

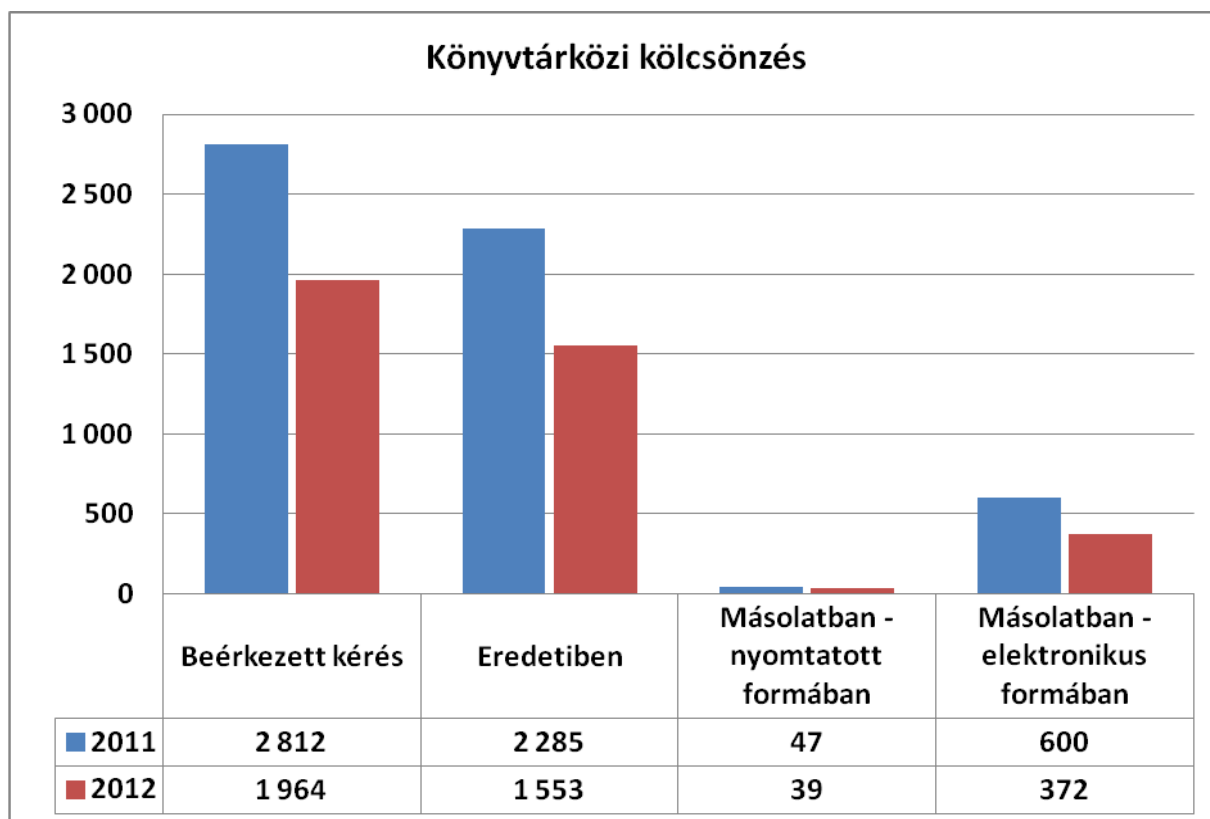
A Központi Könyvtár látogatottságának adatai 2012-ben:

2012	Látogatók száma	Átlag	Napijegy	Nyitva tartott napok száma
Január	24 000	923	60	26
Február	21 746	870	58	25
Március	24 048	1 002	58	24
Április	20 859	906	58	23
Május	23 000	920	53	25
Június	20 595	792	60	26
Július	11 423	815	23	14
Augusztus	20 653	794	56	26
Szeptember	25 745	829	68	25
Október	30 641	1 209	78	26
November	22 776	990	58	23
December	18 686	849	41	22
Összesen	264 172	927	671	285

Látogatottság - 2012

A Könyvtárközi kölcsönzés adatai 2012-ben:

A könyvtárközi dokumentumszolgáltatás adataiból kitűnik, hogy szinte minden mutató csökkenést jelez, ám – ennek ellenére – a beérkező kérések tekintetében könyvtárunk 2012-ben is megtartotta vezető szerepét az ODR tagkönyvtárak körében. (Az ODR statisztikát tekintve 2012-ben a Somogyi-könyvtár volt a 6. legtöbb kérést teljesítő könyvtár.) Ez talán magyarázható az új ODR-felület bevezetésével, amit még nem minden könyvtáros tudott megfelelően használni, annak ellenére, hogy a könyvtárunk több alkalommal gyakorlati bemutatóval egybekötött tájékoztatót is tartott a témában a Csongrád megyei könyvtárosoknak.

Változásként azt jegyezhetjük meg, hogy fogadáskor és küldéskor is megfigyelhető az elektronikus továbbítás növekvő gyakorisága a fénymásolatok postai elküldésével szemben, vagyis a gyorsabb és kevésbé költséges megoldások kerülnek előtérbe.

Irodalomszolgáltatás

Könyvtárunkban naponta több alkalommal kerestünk információt és szolgáltatunk hozzá irodalmat. Ha a referenz kérdéseink számát tekintjük kiindulópontnak, akkor azt mondhatjuk, hogy 2012-ben **6.882** alkalommal volt szükséges egy kicsit mélyebben kutatni egy-egy kérdés megválaszolásához. Ezeket az irodalomszolgáltatásokat általában internetes adatbázisok és online keresések során tudjuk megválaszolni, így olvasóink sok esetben az általunk felkutatatott honlapcímet kéri el, magát az információt pedig otthon keresik meg – ezáltal a mi szerepünk sok esetben az információ közvetítése lett.

A hagyományos értelemben vett irodalomszolgáltatás, témakutatás az online hozzáférhető adatbázisok elterjedésével visszaszorultak. Könyvtárunkban ezeket a különgyűjteményeink szolgáltatják. A helyismereti gyűjteményünkben 2012-ben 30 témakutatási igényt teljesítettünk:

Téma	Találatok
Zsidóság, zsidó családok Szegeden, épületek	Kis Dávid-ház , Anna-kút, Lengyel-palota, Beck gőzmalom, Zsinagóga Szeged városképei Cd és régi D meghajtó Szeged mappa: 0152, 0183, 32/0251, 23/0451
Löw Immánuel cikkek	Száz beszéd kötete
Lippai István asztalosról tanulmánykötet	házi dolgozatok közt
Tömörkény levelek, írásmód	Tömörkény feldolgozatlan kéziratköteg
Tápéról képek	fényképek, képeslapok 5 db
Kiss József előadása Északvárosi fiókkvt-ban	aprónyomatványokban nem , fiók jelentésben igen
Endrényi ház Szegeden és Palánk helyileg merre, milyen mai utcák fedik	térkép és P.L. Utcanevek kötet
Munkaszolgálatosak Szegeden mikor?	Szeged tört. 4. köt. 1944. szept.-okt.
Móra Ferenc Fischhoff Ágotával kép	Móra Ferenc hagyatéka limbus
Szegedi mondák	Bálint Sándor : Szögedi Nemzet c. kötete
árvizi képek és térképek	A szegedi nagyárvíz és újjáépítés c.kötet
szőke Tisza kép	képeslapok
nők az árvizi védekezésben	online mek, online kiállítás
dél alföldi tárlatkatalogus 1978	raktár , aprónyomatv. nincs
Sebők – Baranyai zongoraművészek	zenei aprónyomatvány nincs
Szegedi Dalárda fotó	fotótár
Védőnő szobor fotó	fotótár - nincs
Rózsa ablakok Szegeden	fotó, könyv
alsóvárosi templom régi fotókon	fényképgyűjtemény (4db)
Juhász Gyula hagyatéka	Kilényi-gyűjtemény
bolgár politikai plakát	aprónyomatvány-gyűjtemény
horvát emlékek Szegeden	könyv
ipari vásár 1940	aprónyomatvány-gyűjtemény
aranyvonat Szegeden	fotó - nincs
zentai hírlapok Szegeden, önkormányzati képviselők a 1990-es években	HICA, periodikatár
Pulz tábornok fényképe/fotója	fotótár
Móra Ferenc fotók	Móra és Magyar László hagyatéka
parkok 1879 után Szegeden	fotótár
Vörösmarty u. 4.sz. épületről	fotó
szegedi patikák képeken és egyebek 1920-ig	fotó , aprónyomatvány, kézirat

5.2 Elektronikus könyvtár – digitalizálás

Digitalizálási munkák

A könyvtárunk tulajdonában lévő két Bookeye szkennelő lehetőséget nyújt arra, hogy szolgáltatásaink fejlesztése, állományunk megóvása érdekében korszerű digitalizálási munkákat végezhessünk. A digitális másolatok száma az olvasói és a belső könyvtári (kiállításokhoz, előadásokhoz készített) 2012-ben: 8 464 felvétel.

Vasváry-gyűjtemény digitalizálása

2008-ban elkészült a Vasváry-gyűjteményből az alapgyűjtemény, 368 irattartó, azaz 31810 képfájl. 2009-ben az elkészült képek feldolgozása, mentése volt a cél, valamint a pluszos jelzésű és a hobby irattartók feldolgozása.

- Alapgyűjtemény: 31810 felvétel
- +-os irattartó betöltve: 1828 felvétel
- +-os irattartó betöltés nélkül: 219 felvétel
- Összesen: 34063 felvétel

2012-ben tovább folytattuk a gyűjtemény digitalizálását. Nyolc irattartó anyag szkennelése történt meg, +I-től +K III-ig (Korona). A kétrétegű pdf formátum is elkészült, valamint a vízjelezés és a fűzés is.

Ezen kívül az adatbázisban lévő dossziék fűzését is tovább folytattuk. Eddig 32 irattartó készült el. Az időközben felmerült hibák javítása és hiányok pótlása is folyamatos.

A munkát hátráltatta az egyik Bookeye szkennelő meghibásodása is.

Távolról elérhető szolgáltatásaink:

Corvina Opac – (részben web2es szolgáltatásokkal: hosszabbítás, előjegyzés, könyv megrendelése helyben olvasásra stb. tervezési szakaszban maradt)

- Központi katalógus (bibliográfiai adatok feltöltése folyamatos: új dokumentumok + retrospektív feldolgozás)
- HICA (bibliográfiai adatok feltöltése folyamatos: új dokumentumok + retrospektív feldolgozás)

Saját adatbázisok:

- SOMMA: A Somogyi-könyvtár állományában lévő, időszaki kiadványokban megjelent, művészeti témájú cikkek adatbázisa. Válogatva tárja fel a képzőművészeti, film, színház és zenei témákban 1990 óta megjelent tanulmányokat, híradásokat. Fejlesztése folyamatos. (2012-ben 397 db új tétel került bele).
- SODFA: A Somogyi-könyvtár állományában fellelhető, irodalmi folyóiratokban megjelenő színpadi művek analitikus feltárása. Fejlesztése folyamatos (2012-ben 16 új tétel került bele).

JaDox elektronikus könyvtári program és adatbázis (36.908 dokumentum)

Az egyes gyűjteményrészek esetében körvonalazódott, hogy milyen formában és méretben, mennyi metaadattal ellátva kerüljenek a dokumentumok az adatbázisba. Eldőlt a vízjelezés kérdése, kialakult az összetartozó részek egybefűzésének gyakorlata. Jócskán vannak még megoldásra váró kérdések, melyeket folyamatosan jeleztünk és jelezünk a fejlesztő cég felé. Sok kérésünkre nem érkezett megnyugtató (vagy bármilyen...) válasz – legutóbb

szeptemberben küldtünk egy összesítést a javítani valókból – és a többször ígért „új verzióra” is hiába vártunk. A munkálatok ennek ellenére folytatódtak.

- **Vasváry-gyűjtemény:** 2012-ben folytatódott a digitalizált dokumentumok metaadatokkal való ellátása. Az irattartókban lévő dokumentumok részletes feldolgozása, több adatra kiterjedő bevitele, egységesítése július 31-én kezdődött el. 2012 végén a Vasváry-gyűjtemény dokumentumai közül mintegy 31.300 tétel szerepelt az adatbázisban.
- **Helyismereti gyűjtemény:** Az előző évben megkezdett munkák lezárása után 2012-ben a Kilényi-gyűjtemény további egységeinek betöltése és metaadatozása volt a legnagyobb előrelépés. A 2. és 3. doboz után az elmúlt évben bekerültek az adatbázisba a 4. és 5. doboz tartalmáról készített, vízjelezett digitális dokumentumok: szám szerint 120, illetve 85 db (626, illetve 470 felvételtől összefűzve!). A metaadatok hozzárendelése, illetve kiegészítése mindegyik betöltött doboz anyagához megtörtént. Elkészült a 6. doboz digitalizálása (183 felvételtől 133 dokumentum), a dokumentumok összefűzése és vízjelezése is, hamarosan bekerülhetnek az adatbázisba.

Egyéb digitalizált, teljes szövegű tartalmak a honlapon keresztül (2012-ben készültek el):

- Sándor János: A szegedi színjátszás krónikája Theszpisz szekerén 1800 -1883 – a színháztörténeti monográfia időben első részének digitális változata
- Szeged zsidósága – háttéranyag összeállítása a Raoul Wallenberg emlékére rendezett vetélkedőhöz
- A Vasváry Newsletter online periodika hagyományosan két alkalommal jelentkezett új számmal.
- Korábbi években elkészült tartalmak: helytörténeti monográfiák, Grün-címlapok, Emléktáblák Szegeden, virtuális kiállítások, Szegedi kalendárium

Közhasznú információs adattár: 2012 januárjától használható a földszinti adminisztráció előtt elhelyezett érintőképernyős terminálon.

Online források összeállítása az információkereső tevékenység megkönnyítésére – a honlapon elérhető, folyamatos bővítését, frissítését tervezzük.

Elektronikus tananyag: A nem kezdők számára szervezett számítógépes tanfolyamokon használtattuk a csoportok felkészültségének függvényében.

Helyben igénybe vehető szolgáltatásaink:

Közhasznú információs adattár: 2012 januárjától használható a földszinti adminisztráció előtt elhelyezett érintőképernyős terminálon.

Digitális Madách Archívum – A Madách Irodalmi Társaság szegedi csoportja által készített adatbázis (a költő szövegei, képei és a róla szóló tanulmányok, s szinte minden, ami Madáchhoz köthető) anyagának frissítése (április).

Online hozzáférést biztosítottunk a **PRESSDOK** adatbázishoz (catalogus.ogyk.hu).

6. Pályázatok

Az intézmény programjainak megvalósításához szükséges költségek egy részének megteremtése különböző pályázatok útján lehetséges. Ezek sorából kiemelkednek az Unió pályázatok és a Nemzeti Kulturális Alap pályázata:

TÁMOP-3.2.4.B-11/1

A pályázat segítségével a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár regionális olvasásnépszerűsítő programsorozatát indított útjára 2012 novemberében *Olvasó Dél-Alföld – Olvasás határok nélkül* címmel. Emellett könyvtári bútorok beszerzésére adott lehetőséget

Megvalósítási időszak: 2012.11.01-2013-10.31.

Elnyert támogatás: 46.529.217,-Ft

A pályázat címe: Olvasó Dél-Alföld: Olvasás (megye) határok nélkül

TÁMOP-3.2.13

A pályázat megvalósítási időszakában 15 oktatási intézménynek tartunk 218 alkalommal 21 témában könyvtári foglalkozást. A résztvevők száma 1600 fő.

Technikai eszközök beszerzését támogatta még a pályázat, amelyek a foglalkozások megtartását segítik. Pl. digitális tábla beszerzésére került sor.

Megvalósítási időszak: 2012.11.01-2014-01.31.

Elnyert támogatás: 29.924.592,-Ft

A pályázat címe: Könyvtári krétakör

TÁMOP-3.2.12

A pályázatot kulturális szakemberek továbbképzésére írták ki. A megvalósítás konzorciumban történik. Konzorcium vezető a Somogyi-könyvtár, a konzorcium tagjai:

- Németh László Városi Könyvtár, Hódmezővásárhely
- Keller Lajos Városi Könyvtár, Mindszent
- József Attila Városi Könyvtár és Múzeum, Makó
- Az intézmény új neve:
- Csongrádi Információs Központ Csemegi Károly Könyvtár és Tari László Múzeum, Csongrád
- Dankó Pista Művelődési Ház és Könyvtár, Szatymaz
- Móra Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár, Ruzsa

Megvalósítási időszak: 2013.01.01-2015.01.31.

Elnyert támogatás: 23.239.989,-Ft

A pályázat címe: Tanulással a jövő kihívásai elé

NKA 3508/00994. számú pályázathoz a megyei rendezvények lebonyolításáról – pályázatunkat 2012-ben lezártuk, a szakmai beszámolót 2013 áprilisáig kell beküldenünk.

TEMOP – 2011 Az eMagyarország Centrum 2011. október 19-én Megbízási Szerződést kötött a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtárral, a Csongrád megyei eMagyarország Pontok tevékenységének koordinálására és támogatására, mint az adott megyében meghatározott szakmai partner, un. "Területi eMagyarország Központ". (Szakmai felelős: Dobosné Brezovszky Anikó) A szerződés 2012. március 31-ig szól. A feladataink, amelyek áthúzódtak a 2012-es évre, a következők voltak:

-szakmai kapcsolattartás a Csongrád megyében működő eMOP-kal,
-323 fő mentorálása alap és emelt szintű elektronikus ismeretek

2012. április 16-án beszámoló készült a támogatási időszakról, majd 2012. november 16-án a fenntartási időszakról is. Ezeket az eMagyarország Centrum elfogadta. (A pályázaton elnyert összeg: 2.387.500,-Ft.

SZMJV "Biopolisz Park – Egyetemi városrész közterületeinek rehabilitációja" pályázatán, alpályázóként DAOP-5.1.2/C-09-2f-2010-0002/S/HF/006 „**Látótérben és hallótávolságon belül a közösség megtartó ereje – akciónap hátrányos helyzetű emberek számára**” című projektet valósítottuk meg október 5-én az Indóház téren.

7. Közművelődés, PR tevékenység

Az elmúlt öt évben pozitív elmozdulás az intézmény életében, hogy Szeged kiemelt kulturális intézményeihez hasonlóan (Szegedi Nemzeti Színház, Reök, Ifjúsági Ház, stb.), országosan pedig másodikként a Somogyi-könyvtárban a PR-feladatokra specializálódott munkatárs koordinálja a kommunikációs és együttműködési feladatokat, amely korszerű gyakorlat napjainkra már elengedhetetlen azon intézmények számára, amelyek széles körben, szegmentáltan kívánnak szolgálatni és a változó világban is rugalmas szervezet módjára képesek újrapozícionálni helyzetüket.

A CERP (European Public Relations Confederation) meghatározása szerint a public relations a kommunikáció tudatos szervezése. A public relations menedzseri, irányítói tevékenység. A public relations célja elérni a szervezet és környezete közötti kölcsönös megértést és létrehozni a kölcsönös előnyökön alapuló kapcsolatokat, a kétirányú kommunikáció útján.

A kommunikáció szervezése és csatornái: Információszoigálató intézményként folyamatosan kell követnünk a társadalomban végbemenő változásokat, ismernünk kell használóink összetételét, az információs igények alakulását. A könyvtár, meg kell, hogy értse a használók igényeinek változását, és reagálnia kell rá, megfelelő szolgáltatást kell nyújtania.

A könyvtári PR célja: a céltudatos közvélemény-formálás a könyvtár elismertetése érdekében. Olyan változás kialakítására törekszik, hogy az intézmény nélkülözhetlenné váljon minden társadalmi réteg számára. Az intézmény egzakt információszoigálatásán túl, fontos az olvasáshoz és az intézményhez kötődő pozitív viszony elérés és erősítése. A könyvtár gondozásában megvalósuló (és megvalósult) projektek is előremozdíthatják ezt a tényezőt, így például a töretlen sikerrel megvalósuló tematikus séták, a Házhoz megy a könyv szolgáltatás, a Képregényfesztivál, a Könyvkirály játék, a Zöld Nap Szegedért, az Egy város - egy könyv olvasásnépszerűsítő program, könyvtári megjelenés a Szegei Ifjúsági Napokon.

Az olvasáshoz és a könyvhöz való viszony erősítésére a nemzetközi és országos előzmények alapján forráskeresést követően "Fogd és vidd" könyvszekrények kihelyezését és ezek gondozását álmodjuk Szegedre. Az intézményről és szolgáltatásairól adott információnak el kell jutnia a felhasználókhöz, és a potenciális felhasználókhöz is. A könyvtár falain túl információs pontok kialakítása és gondozása is támogathatja a potenciális felhasználó és a könyvtár közötti kapcsolat létrejöttét. Információs pontok kialakítása az intézmény falain kívül: alkalmasak lehetnek erre olyan helyek, ahol átmenetileg sok ember tartózkodik (például egészségügyi intézmények váróterei, hivatalok, szolgáltató pontok váróhelyei. stb.).

Az átjárható projektekre létrejövő munkacsoportok sokirányú együttműködést tesznek lehetővé, ahol a szakmai személyiség kreatív önmagát kiteljesítő feladatokban mutatkozhat meg. A humánerőforrások számbavételével, a kollégák magas szakmai tudására építve, gazdasági hasznot remélve innovatív, rugalmas szervezet alakítható, amely egyszerre jelent presztízst az egyénnek, és az intézménynek is.

Továbbra is kiemelten fontos szerepet szánok a külső kapcsolatok ápolásának, építésének. Ezek a kölcsönös előnyök elvén működő és jól szervezett kapcsolatok elősegítik az intézmény gazdálkodását, hozzájárulhatnak a megfelelő működéshez, kimutathatóan nem létező forrásokat helyettesíthetnek. Például korrekt könyvtári ajánlatért cserébe megjelenés a partnerek nyomtatott szórólapjain.

A tégy jót és beszélj róla elv alapján, azt gondolom, hogy a város lakossága és a nagy múltú intézmény méltó arra, hogy a szolgáltatások kommunikációja kiemelt figyelmet kapjon a menedzsment részéről. A sajtókapcsolatok gondozása, az intézmény történéseiről, tevékenységéről rendszeres kiszámíthatósággal kisugárzó, professzionális formába öntött hírek sokat tehetnek ezért. Egyre erőteljesebben érzékelhető, hogy már a szolgáltatások és programok megtervezésének fázisában kalkulálni kell a kommunikálhatóság szempontjaival is.

A könyvtárról megjelent híradások a intézmény weboldalán a Rólunk szól menüpont alatt megtalálhatóak.

Kiemelt rendezvények az év folyamán:

Egy város – egy könyv

Az Egy város-egy könyv olvasásnépszerűsítő programot 2010-ben indította útjára könyvtárunk. A rendezvényt 2012-ben is folytattuk hagyományteremtő szándékkal, de teljesen új koncepció-elgondolás alapján.

Ebben az évben Grecsó Krisztián kortárs szerző 2010-ben megjelent Mellettem elférsz c. művét választottuk a „város könyvének.”

Ünnepi Könyvhét

A Somogyi-könyvtár 2012-ben már a negyedik éve főkoordinátora a könyvhét szegedi eseményeinek. Részletek a szórólapokon és a csoportok beszámolóiban. (Felelős: Andóczy Balogh Éva, a Somogyi-könyvtár PR-munkatársa)

A rendezvényen 5 napra települtünk ki sátrakkal, színpaddal és játszólíggel az utcára. A fesztiválhangulatú kitelepülésen kívül közel 20 helyszín adott otthont könyves a eseményeknek. 60 szerző írása került a figyelem fókuszába. Az érdeklődők közel 150 program közül választhattak kínálatunkból ezekben a napokban. Június 10-én (vasárnap) például több mint 160 fellépő fordult meg a színpadon.

Országos Könyvtári Napok

A könyvtárunk nyertes NKA pályázata (NKA 3508/00994) lehetőséget biztosított arra, hogy a Csongrád megyei könyvtárak jelentős összeget fordíthassanak a rendezvényeik megvalósítására, előadók, írók-költők meghívására. Ezek mellett a kiadások mellett komoly anyagi beruházást jelent még a rendezvények megfelelő marketingje. Most a könyvtáraknak lehetősége volt különböző médiákban hirdetéseket elhelyezni, színvonalas plakátokat, szórólapokat készíteni. A harmadik legjelentősebb anyagi forrást igénylő terület, a különböző vetélkedők, versenyek jutalmazása. Könyves intézményként a szervezők igyekeztek jutalomként több alkalommal könyvet átadni a résztvevőknek. Eredményeink számokban: 28 településen, 168 rendezvényen, 7.089 résztvevő lehetett részese az eseménynek.

Képregényfesztivál és kiállítás

A Képregényfesztivál 2012. november 17-én 10-18 h-ig került lebonyolításra. A nap folyamán az érdeklődők 14 előadó 11 előadását hallgathatták meg a képregények világából.

A rendezvényt 2011-ben kb. 2000 látogató kereste fel.

Ez a rendezvény az egyetlen nagy vidéki képregényes megmozdulás az országban, ami alapvető létjogosultságot ad neki. A rendezvényen megjelenő látogatók száma, és az árusítani érkező kiadók beszámolója alapján azt mondhatjuk, hogy egészen nagy az érdeklődés a képregények iránt. A könyvtár pedig elkezdett az állományába képregényeket vásárolni és a kölcsönzések alapján ugyanezt tudjuk alátámasztani.

Fiókkönyvtárainkban kiemelkedő rendezvényeink voltak tavaly: I LIKE – Nekem tetszik!, KÖNYVKIRÁLY egész évben több fiókban, Petőfi-telepi Szív Napja, Dorozsma Napok, Szőregi Rózsaünnep, Horváth Péter író a NAGY(i) Írók Klubjában Rókuson, Móra utca kitelepülése a Móravárosi Napokon, Szegedi Vakáció, „Add a hangod, legyél Te is önkéntes” c. felolvasó nap a Hangoskönyvtárban, a 35 éves Odesszai könyvtár ünnepi rendezvénysorozata, a 60 éves Petőfi-telepi fiók ünneplése, Tápai Esték a Könyvtárban és Lélekvitaminok-sorozat Tápén, Bölcs időskor sorozat Móra utcában, Ünnepi könyvheti programok, Országos Könyvtári Napok, Halloween parti Északiban, karácsonyi fiókos összejövetel, Agóra Gyermekkuckó nyitóparti.

Rendezvényeink statisztikája:

	2012	
	Szám	Látogató
Kiállítások	421	65 460
Egyéb rendezvények	698	28 055
Egyéb rendezvényekből felhasználóképzést szolgáló db/fő (könyvtárhasználati órák, könyvtárbemutatók)	263	5515

A központi könyvtár rendezvénynaplóra mellékelteként csatolva a beszámolóhoz.

8. Megyei könyvtári feladatok

Kötelempéldányokkal és a könyvtárközi dokumentumellátással kapcsolatos feladatok

A törvényi előírásoknak megfelelően ebben az évben is igyekezett megfelelni a kötelezettségeinek a könyvtár. Az elmaradt kötelempéldányoknál a megfelelő lépések (felszólítások kiküldése) megtörténtek. Az éves soron belső ellenőrzési vizsgálat erre is kitér.

A könyvtárak együttműködését segítő szolgáltatások

Helyszíni látogatás (80 nap) alkalmával azonnali segítséget, tanácsot kaptak a könyvtárosok az aktuális, problémát jelentő feladatok megoldásához, mint a statisztikai jelentésekkel kapcsolatos problémák, állományellenőrzés, nyilvántartások egyeztetése, állománygondozás, állománykivonás, alapidokumentumok elkészítése-módosítása, könyvtári foglalkozások, rendezvények, könyvtárosnap, kistérségi találkozók, képzési, továbbképzési lehetőségek, új könyvtárosok tájékoztatása.

A megye nemzetiségéhez tartozó lakosok könyvtári ellátása

A Somogyi-könyvtár két féle módon tesz eleget a törvényi kötelezettségének. Egyrészt igyekszik a megyében lévő könyvtárakat segíteni azokon a településeken is, ahol jelentős számú nemzetiség él. Másrészt, a Somogyi-könyvtár központi épületében található 2007 óta a Nemzetiségi Könyvtár, mely nem csak Szeged, de a megye nemzetiségi lakosainak ellátását szolgálja állományával, különböző programjaival, kapcsolatrendszerével

A könyvtárak tevékenységét segítő szolgáltatások

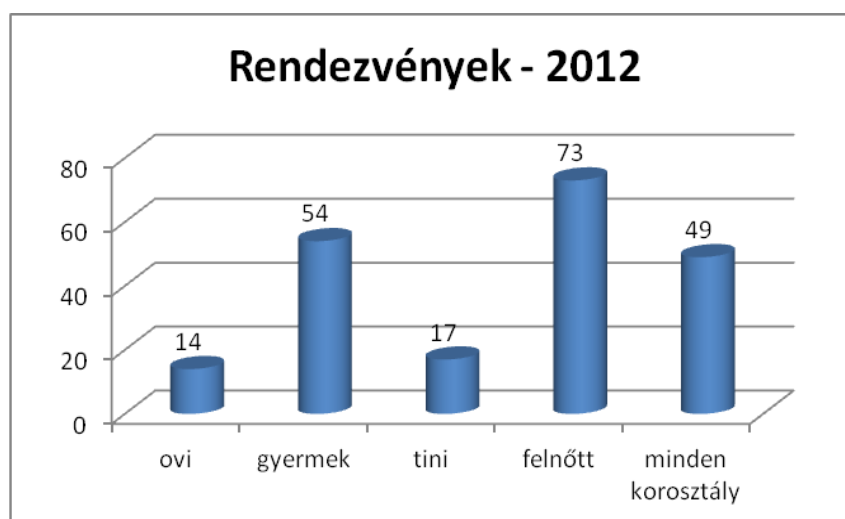
1. A települési könyvtáraknak az állomány nagyságától függően meghatározott időközökben soros *állományellenőrzést* kell végezniük. Az ilyen esedékes „*leltárok*” lebonyolításában szakmailag segítettük a ruzsai, zákányszéki és domaszéki települési könyvtárakat.
2. Állománykivonáshoz a domaszéki és az apátfalvi könyvtárban kérték a segítségünket. Az állományból leválogattuk az olvasók által nem keresett, fölöslegessé vált és a tartalmilag elavult könyveket.
3. A nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő önkormányzati könyvtárak *érdekeltségnövelő pályázatainak* bekérése, ellenőrzése után az összesítést 2012. március 31.-ig továbbítottuk a Könyvtári Intézetnek Budapestre. A döntésről az önkormányzatok a minisztériumtól, az érintett könyvtárak a megyei levelező listán kaptak értesítést. 2012-ben 31 önkormányzat kapott könyvtári érdekeltségnövelő támogatást. (1. sz. melléklet)
4. A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Kollégiuma meghívásos pályázatán, melyen csak megyei könyvtárak pályázhattak „*A Szegedi Fegyház és Börtön könyvtára letéti rendszerű állománybővítésére*” 400 000,- Ft pályázati összeget kapott a könyvtár, melyet 2012. március 31.-ig kellett megvalósítani. Az igénylista alapján beszerzett, feldolgozott 246 db dokumentum a Somogyi-könyvtár letéti állományaként kerültek a fegyházba 2012. február 23.-án. A pályázat megvalósításában partnerünk volt a beszerzési, feldolgozási csoport és a gazdasági osztály.
5. A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Kollégiumától a „*Csongrád megyei könyvtárak dokumentumainak kötése, újrakötése*” 500 000,- Ft támogatást nyertünk. A pályázati támogatásból 2012. március 1. és 2012. május 31. között a kötetek munkatársai 105 db (településenként 35 db) elhasználódott földeáki, maroslelei és mártélyi könyvet kötött újra. A pályázat megvalósításában partnerünk volt a kötetek és a gazdasági osztály.
6. A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiumánál országos, regionális és megyei rendezvények megrendezésére 1.900.000,- Ft támogatás nyert a Somogyi-könyvtár, mely összegből 1.000.010,- Ft-ot költöttünk a megyében több mint 200 rendezvény támogatására.
7. NKA Márai program keretében a megyei könyvtár 3.200.000,- Ft támogatást nyert, melyből közel 1800 új dokumentumot vásároltunk, ezzel elősegítve a megye lakosainak információhoz jutását.
8. A Kölcsey Ferenc Alapítvány Testvérkönyvtár-segítő program keretében pályázati támogatással 200 000,- Ft értékben értékes tartalmú szépirodalmat, szakirodalmat, gyermekirodalmat vásároltunk a hazai könyvtermésből a szabadkai városi könyvtárnak, melyet ajándék formájában 2012. augusztusában kapott meg a Gradska Bibliotéka, a könyvek elszállításáról a szabadkaiak gondoskodtak.
9. NKA Szépirodalmi és Ismeretterjesztés Kollégiuma által kiírt pályázat megírása, melyen 300.000,- Ft-ot nyertünk, az Egy város, egy könyv pilot program kidolgozására. A megvalósítás 2013-ban esedékes.
10. A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma meghívásos pályázatán, melyen csak megyei könyvtárak pályázhattak 2012-ben „*A büntetés-végrehajtási intézetek könyvállományának gyarapítására*” 480 000,- Ft pályázati összegre pályázott a könyvtár. A pályázatban vállalt kötelezettségünket 2013. február 1- és 2013. 06. 31.

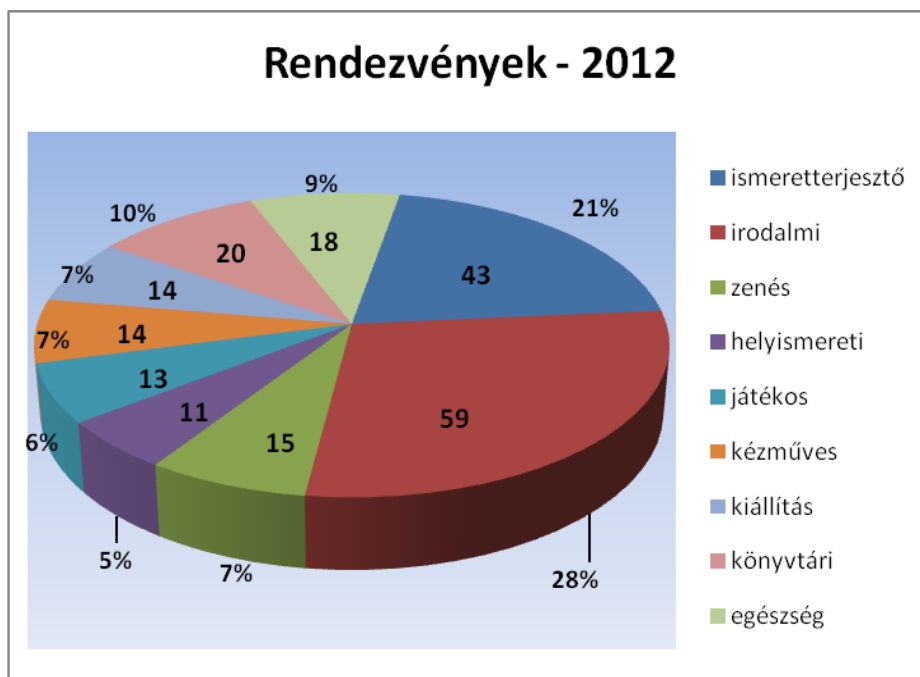
között kell teljesíteni. A helyi könyvtáros által összeállított könyvlista alapján történik a vásárlás, majd a könyvek állományba vétele, OPAC-ban való feltárása valamint a feldolgozott könyvek letéti formában történő átadása Szegedi Fegyház és Börtön könyvtárának.

11. A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma meghívásos pályázatán 360.000,- Ft-ot nyertünk a „Csongrád megye nemzetiségek által lakott településeinek könyvtári állományának gyarapítására, melynek keretében Deszk (szerb nemzetiség), Magyarcsanád (román) és Pitvaros (szlovák) könyvtári állományát bővítjük a 2013-as évben, egyeztetve az adott település könyvtárosaival.

A települési könyvtárak közösségi szolgáltatásainak támogatása, szervezése

1. 2012-ben a megyei céltámogatásnak, valamint a sikeres NKA Könyvtári Kollégium pályázatának és az Írószövetség támogatásának (Ünnepi Könyvhét) köszönhetően több mint 200 rendezvény valósult meg Csongrád megyében. Segítségünkkel a megye lakosai találkozhattak (a teljesség igénye nélkül) *Bagossy Lászlóval, Bálint Györggyel, Darvasi Lászlóval, Endrei Judittal, Finy Petrával, Frank Júliával, Grecsó Krisztiánnal, Schäffer Erzsébettel, Süveges Gergővel, Szilasi Lászlóval, Závada Pállal.*

2. Az *ORSZÁGOS CSALÁDI KÖNYVTÁRI NAPOK* keretében 29 településen 170 rendezvény valósult meg, melyek részben a Somogyi-könyvtár által benyújtott pályázatból, részben pedig az egyes települések önfelfinanszírozásából valósultak meg. (Az NKA pályázati forrásból mintegy 1 millió forintot fordítottuk a megyei programokra)
3. Mesterségek dicsérete címmel a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával közösen kiállítást szerveztünk ki Csongrádra, a Csemegi Károly Városi Könyvtár és Információs Központba. 2012. március. 6) a Szentes Városi Nonprofit Közhasznú Kft.-hez (2012. március 26.) és Hódmezővásárhelyre a Németh László Városi Könyvtárba (2012. május 7.)
4. 2012. I. félévében az Europe Direct kiállítási anyaga Deszk, Kiszombor, Üllés, Dóc, Balástya könyvtáraiban fordult meg, Somogyi Andrea Selyembe álmodott ünnepek c. anyaga Balástyán, Ruzsán és Üllésen, míg a Vadasparki képeket az ásothalmi, mórashalmi és a rözskei könyvtárban tekinthették meg a látogatók.

A könyvtári statisztika feldolgozása

A Somogyi-könyvtár feladata a megyében működő *nyilvános könyvtárak statisztikai adatszolgáltatásának* megszervezése. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának Statisztikai Főosztálya on-line adatszolgáltatással kéri a könyvtáraktól a statisztikai jelentéseket. Továbbra is a mi feladatunk a statisztikai adatok ellenőrzése és azok feldolgozása. 2012-ben Csongrád megyéből 67 könyvtár szolgáltatott adatot. Ebből 58 települési, 9 felsőoktatási, és szakkönyvtár volt.

Szakmai képzés, továbbképzés

1. Emeltszintű szakképesítésű OKJ- segédkönyvtáros (54 322 01 0000 00 00,) könyvtári asszisztens részsakképesítéssel 54 322 01 0100 52 01 tanfolyamot indítottunk el 2012 szeptemberében. A tanfolyamot 7 fő kezdte el, majd a segédkönyvtárosi résznél még csatlakozott 9 fő. A tanfolyamon a megyéből Mórashalomról, Ruzsáról és Szegvárról volt hallgatónk.

2. A megye települési könyvtáraiban dolgozó munkatársaknak *szakmai előadások* sorát szerveztük, hogy megismertessük őket a legújabb szakmai ismeretekkel. A 17. alkalomból álló sorozatban volt könyvtárközi kölcsönzéssel, jogi ismeretekkel, statisztikával, közkönyvtárak funkcióváltozásaival, állománymenedzsmenttel foglalkozó továbbképzések, tanfolyamok, manuális készségfejlesztő alkalmak.
3. A továbbképzések mellett ebben az évben is szerveztünk kistérségi összejöveteleket, ahol a kollégák kisebb körben találkoztak egymással. Kistérségi szakmai összejövetelt egy adott térségen belül mindig más-más helyszínen tartjuk, ezzel is szeretnénk elérni azt, hogy a kollégák a saját könyvtárukon kívül, legalább a közvetlen térségi könyvtárakat megismerjék, 2012-ben Derekegyháza, Csanádpalota és Ruzsán volt ilyen találkozó. A szervezett programok mellett ilyenkor van lehetőség oldottabb légkörben, részletesebben megvitatni egy-egy szakmai problémát.
4. 2012-ben 33 felsőoktatásban tanuló nappali és levelező tagozatos BA, MA informatikus-könyvtáros szakos hallgató végezte *könyvtári gyakorlatát* intézményünkben, ismerkedett a könyvtár osztályaival, részlegeivel, szolgáltatásaival és vett részt a mindennapi könyvtári munkában. A gyakorlat teljesítéséről a hallgatók igazolást, vagy minősítést kaptak.
5. Az 1/2000 NKÖM rendelet értelmében a 150/1992. Korm. rendeletben meghatározott könyvtári szakmai munkakörben dolgozóknak *kötelező hétévenként továbbképzésen* részt venni. Évek óta, így a 2012-es évi költségvetésben sem szerepelt a hétéves továbbképzésre állami normatív támogatás. Mindezek ellenére a Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata minden évben megkéri a hétéves továbbképzési tervmódosítást, valamint az éves beiskolázási tervet a rendeletben meghatározott időpontokig.

Könyvtárellátási szolgáltatások, dokumentum-ellátás, szolgáltatás

1. Két települési könyvtár önkormányzata (Csanytelek, Székkutas) rendelt 2012-ben a Somogyi-könyvtártól nyilvános könyvtári szolgáltatást Szolgáltatási szerződés alapján:
Csanytelek Község Önkormányzata (200 000,- Ft dokumentum vásárlás + 50 000,- Ft szolgáltatási díj)
Székkutas Község Önkormányzata 192 000,- Ft dokumentum vásárlás + 48000,- szolgáltatási díj).
- A települési könyvtár javaslata alapján a Somogyi-könyvtár megvásárolta a kért dokumentumokat, feldolgozta, letéti állományként kiszállította őket az adott települési könyvtárba. Csanytelekre 170 db, Székkutasra 121 db új könyv került ki 2012-ben.
2. 2012. március 7.-én Pusztaszer polgármesterének kezdeményezésére a Kisteleki Többcélú Társulás tagjainak a kisteleki Polgármesteri Hivatalban tájékoztatót tartottunk a Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszerről.
3. Jogszabályváltozás következtében 2013. január 1-jétől a települési önkormányzatok kötelező könyvtári szolgáltatási feladatukat vagy önállóan, vagy a megyei könyvtár szolgáltatásainak igénybevételeivel teljesíthetik. A jogszabályváltozásról értesítettük a makói, szentesi térségben lévő szolgáltató helyeket fenntartó önkormányzatokat, valamint azokat az önkormányzatokat, amelyek szakfeladaton működtették könyvtárukat. A tájékoztatóval egyidőben kapták meg tőlünk az érintett települések polgármesterei a könyvtárellátási szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodást, melyet december 31.-ig kellett megkötniük intézményünkkel. A könyvtárellátási szolgáltatásnyújtást kéri a Somogyi-könyvtártól a következő települések (25 db): Ambrózfalva, Árpádhalom, Csanádalberti, Csengele, Derekegyháza, Eperjes, Ferencszállás, Kiszombor, Királyhegyes, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Nagyer, Nagylak, Nagytóke, Óföldrak, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Szegvár, Székkutas, Tiszasziget, Újszentiván.

Szakfelügyeleti vizsgálat a megye könyvtáraiban

A megyei könyvtár a minisztériummal kötött megállapodás szerint vesz részt a szakfelügyeleti vizsgálatokban az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) Könyvtári Osztálya által jóváhagyott szakfelügyeleti vizsgálati terv alapján 2012. október 1.- és 2013. március 31. között. A felkért szakfelügyelők csanádpalotai Városi Könyvtár, a makói József Attila Városi Könyvtár, a szentesi Szentés Városi Könyvtár Nonprofit Közhasznú Kft, a kiszombori Közművelődési Könyvtár, a baksi Községi Könyvtár, az öttömösi Községi Könyvtár vizsgálatát végezték el, valamint Tiszasziget és Újszentiván önkormányzatánál tájékoztak, hogy ők milyen módon teljesítik a törvény által előírt könyvtári szolgáltatási kötelezettségüket.

9. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár 2012-ben is törekedett a magas színvonalú szakmai feladatok ellátására. Pályázati forrásokból rendezvényeket szervezünk, a megyei könyvtárak részére könyveket kötünk, testvérkönyvtárunknak (Szabadka) és börtönök könyveket szerzünk be. A nevelési-oktatási intézményekkel tovább erősítjük a TÁMOP-3.2.11/10-1-2010-0111 pályázat révén létrejött kapcsolatot. Munkatársaink szakköröket, foglalkozásokat tartanak az olvasásnépszerűsítésére.

A szűkös anyagi lehetőségeink ellenére gyermekkönyvtárunk és fiókkönyvtáraink szakköröket tartanak a vakációzó gyermekeknek.

Dokumentum kínálatunk folyamatos bővülésére törekszünk 2012-ben 19.258 db könyvet szereztünk be. Tovább folytatódik az elektronikus katalógus építése, ezáltal is javul szolgáltatásunk színvonala. Korszerűbb portállal gazdagodtunk, megújult az intézmény honlapja.

Látogatóink száma 378.120 fő a központi könyvtár látogatóinak száma 264.172 fő, a fiókkönyvtáraké 113.948 fő. A látogatottságunk egy kissé elmaradt a 2011-es évhez képest 1.331 fővel.

Szeged folyóirat című kiadványunk (2012 évtől alapfeladataink közé tartozik a folyóirat, időszaki kiadvány kiadása) előfizetőinek száma 63 főről 64 főre növekedett, minimális bevétel növekedést 186 eFt (2011-es bevétel 523 2012-es bevétel 709 eFt) a Lapker Zrt.-vel kötött megállapodás és a többször tartott folyóirat ismertető „okozták”.

A kvalifikált humán erőforrásunk és a gyűjteményünk gazdagsága lehetővé teszi, hogy Szeged város jelentős kulturális történéseire reflektáljunk. (PI Hungaricum fesztivál, Tiszai halfesztivál, Ünnepi Könyvhét, Szegedi Ifjúsági Napok stb.)

Kiadások

Személyi jellegű kifizetések

Előirányzat módosításaink (8.358 e Ft) okai:

felügyeleti hatáskörben:

- illetménykompenzációk összegével 12.233 eFt-tal növekedett az előirányzatunk
- 2011 évi pénzmaradvány összegéből átcsoportosításra került 150 e Ft a dologi kiadásokra a 2011 évi beszámoló tényleges pénzmaradvány kimutatásának megfelelően

saját hatáskörben:

- bevétel többletünk miatt előirányzatunkat 3.200 eFt-tal növeltük,
- dologi kiadásokra történő átcsoportosításunk -6.925 eFt-os előirányzat csökkenést eredményezett. Az átcsoportosítások önkormányzati támogatásából energiaköltségeinket, javítási karbantartási szolgáltatásainkat és készletbeszerzéseinket finanszíroztuk. Átvett pénzeszközeinknél a pályázatokhoz kapcsolódó költségvetési sor változásait követtük.

Személyi jellegű kifizetéseink teljesítése a módosított előirányzathoz viszonyítva megfelelő.

2012 évi maradványunkból elvonásra a fel nem használt céltámogatásaink kerültek 931 eFt értékben.

<u>felmentési illetmény maradványa</u>	<u>726</u>
<u>jubileumi jutalom</u>	<u>205</u>

Munkaadókat terhelő járulék szociális hozzájárulási adó

Előirányzat módosításai a személyi jellegű kifizetések előirányzat változásaival függ össze. A 2012 évi pénzmaradványból szintén a céltámogatás fel nem használt összege került elvonásra 294 e Ft.

<u>felmentési illetmény járuléka</u>	<u>196</u>
<u>jubileumi jutalom járuléka</u>	<u>55</u>
<u>megyei feladatok</u>	<u>43</u>

Dologi és egyéb folyó kiadások

Előirányzat változásunk összege 2012-ben 21.003 Ft, a változás okai az alábbiak:

Felügyeleti hatáskörben dologi kiadásunk előirányzatát 6.509 eFt-tal növeltük (módosítottuk):

<u>érdekeltség-növelő támogatás</u>	<u>3.556</u>
<u>idegenforgalmi keret</u>	<u>260</u>
<u>kulturális keret</u>	<u>100</u>
<u>megyei feladatok ellátása</u>	<u>2.593</u>

Saját hatáskörben pályázataink következményeként dologi és folyó kiadásaink növekedtek 9.977 eFt-tal. Az átcsoportosítások következtében személyi jellegű kiadásokból 2011 évi pénzmaradvány +150 eFt, és a bérmegetakarításból +6.925 eFt pályázataink költségvetési sorainak változása miatt -2.558 eFt-tal változtak a dologi és folyó kiadásaink.

Készletbeszerzéseink döntő hányadát a könyvek és folyóiratok beszerzése adja könyvtári feladatainkból következően. Pénzmaradványunk a TÁMOP pályázatok irodaszer és foglalkozásokhoz szükséges anyagok leendő beszerzéséből adódott. Önkormányzati támogatásunk pénzmaradványából könyvtári dokumentumok számláit egyenlítjük ki.

A kisebb javítási karbantartási munkákat a műszaki csoport oldja meg, emiatt növekedett az egyéb anyagbeszerzésünk.

Az energiaköltségeink alakulását nagyban befolyásolja az energiaszolgáltatók számlázási módszere, számláinkat sok esetben későn kapjuk meg, ebből származik pénzmaradványunk is.

A folyó kiadásoknál előirányzat módosítás a megyei feladatoknál történt, ezenkívül önkormányzati támogatásból előirányzat emelés történt a munkáltató által fizetett személyi jövedelemadó növekedése miatt, a telefonköltségeinkhez és reprezentációhoz kapcsolódóan.

Elvonás a rehabilitációs hozzájárulás céltámogatásából -1.217 eFt.

Felhalmozási kiadások

Év elején nem lett tervezve, az év folyamán a két megnyert Uniós pályázatból lehetőségünk nyílt bútorok, fényképezőgép és számítógép beszerzésre.

2012 évi beszerzéseink e Ft-ban

<u>Polcrendszer beszerzése</u>	<u>1.184</u>
<u>Fényképezőgép, DVD</u>	<u>90</u>
<u>Számítógép</u>	<u>422</u>
<u>Interaktív tábla</u>	<u>2.154</u>
<u>Könyvszállító kocsik</u>	<u>244</u>
<u>Könyvtári bútorok</u>	<u>1.830</u>
<u>Projektor</u>	<u>274</u>
<u>Összesen</u>	<u>6.198</u>

Pénzmaradványunk a pályázatok áthúzódó kötelezettségvállalásából és a 2013 évi megnövekedett feladataink ellátásához szükséges számítástechnikai eszközök beszerzéséből adódott (forrása az önkormányzati támogatásból átcsoportosított személyi jellegű kifizetések és járulékok)

Bevételek:

Intézményi működési bevételünk teljesítése a tervezetnek megfelelően alakult. Az egyéb sajátos bevétel során keletkező többletbevétel a közfoglalkoztatott bérével kapcsolatos, bizonytalanság miatt nem lett tervezve. Önköltséges tanfolyamunkra elegendő hallgató jelentkezett, így 2012 szeptemberétől segédkönyvtárosi képzésünket el tudtuk indítani.

Bevétel változásainkhoz kapcsolódó előirányzat módosításainkat és átcsoportosításainkat a kiadások elemzésénél bemutattuk.

Támogatás értékű működési bevételeinket túlteljesítettük, befolyt pályázati támogatásaink összegét az alábbi táblázatok tartalmazzák:

464222 Működési célú támogatásértékű bevétel fejezeti kezelésű előirányzattól EU-s programokra és azok hazai társfinanszírozására (20.461 eFt)

<u>Partner neve</u>	<u>Tételérték</u>	<u>Megjegyzés</u>
<u>NFÜ-TÁMOP leb.sz.l. (Uniós Fejl.)</u>	<u>3 396</u>	<u>TÁMOP-3.2.11/10-2010-0111 záró kifizetés</u>
<u>NFÜ-TIOP leb.sz.l. (Uniós Fejl.)</u>	<u>3 052</u>	<u>TIOP-1.2.3-08/1-2008-0054 záró kifizetés</u>
<u>NFÜ-TÁMOP leb.sz.l. (Uniós</u>	<u>2 541</u>	<u>NFÜ- TÁMOP 3.2.4 záró kifizetés</u>

<u>Fejl.)</u>		
<u>NFÜ-TÁMOP leb.sz. (Uniós Fejl.)</u>	<u>6 979</u>	<u>NFÜ - előleg TÁMOP-3.2.4.B-11/1-2012-0</u>
<u>NFÜ-TÁMOP leb.sz. (Uniós Fejl.)</u>	<u>4 493</u>	<u>NFÜ - TÁMOP-3.2.13-12</u>

464221 Működési célú támogatásértékű bevétel fejezeti kezelésű előirányzattól hazai programokra (4.877 eFt)

<u>Partner neve</u>	<u>össz eFt</u>	<u>Megjegyzés</u>
<u>Nemzeti Kulturális Alap</u>	<u>500</u>	<u>NKA - 2145/42 pály. könyvtári dokumentumok kötése</u>
<u>Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága</u>	<u>1 947</u>	<u>NKA - 3408/0571 Márai pályázat</u>
<u>Országos Idegennyelvű Könyvtár</u>	<u>24</u>	<u>Országos Idegennyelvű Könyvtár - 2011M/08 pály. utolsó részl</u>
<u>Nemzeti Kulturális Alap</u>	<u>206</u>	<u>NKA - 2107/0092 pályázat utolsó részlete</u>
<u>Nemzeti Kulturális Alap</u>	<u>1 900</u>	<u>NKA - 3508/00994 Csongrád megyei rendezvények</u>
<u>Országos Idegennyelvű Könyvtár</u>	<u>300</u>	<u>Országos Idegennyelvű Könyvtár - 2012M/10 könyvtári szakfelügy.</u>

47123 Működési célú pénzeszköz átvétel non-profit szervezettől (1.447 eFt)

<u>Partner neve</u>	<u>Össz.eFt</u>	<u>Megjegyzés</u>
<u>NT Nemzetközi Technológiai Nonprofit Közhasznú Kft.</u>	<u>575</u>	<u>NT Nonprofit Kft- TEMOP-2011/2012.</u>
<u>Kölcsey Ferenc Alapítvány</u>	<u>200</u>	<u>Kölcsey Alapítvány -testvérkönyvtári pály.</u>
<u>NT Nemzetközi Technológiai Nonprofit Közhasznú Kft.</u>	<u>619</u>	<u>NT Nonprofit Kft. - TEMOP 2011/110702</u>
<u>Szegedért Alapítvány</u>	<u>200</u>	<u>Szegedért Alapítvány - Szeged folyóirat tám.a</u>
<u>British Council Hungary</u>	<u>100</u>	<u>British Council - idegen nyelvű könyvek vás.</u>
<u>NT Nemzetközi Technológiai Nonprofit Közhasznú Kft.</u>	<u>-247</u>	<u>NT. Nonprofit Kft. - el nem fogadott össz.</u>

Támogatásértékű működési bevételünk központi költségvetési szervtől a 2011 évi SZJA 1%-os felajánlásaiból származott könyvek beszerzésre 126 eFt értékben

Beruházási célú támogatásértékű bevételünk (7.642 eFt) uniós pályázatainkból keletkezett az alábbiak szerint:

TÁMOP-3.2.4.B pályázat 4.653 e Ft,

TÁMOP-3.2.13 pályázat 2.989 eFt

Vagyon

A befektetett eszközeink aránya az eszközállományban 92,1%, amely mutató 3,8 %-os csökkenést mutat a tavalyi évhez képest. Beruházásaink ellenére befektetett eszközeink értéke folyamatosan csökken

Selejtezésre került a nyilvános mosdó lebontása miatt épületeink értékéből 3.536 eFt, valamint a Tarjáni fiókkönyvtár megszűnése miatt lépcsőfeljáró kivezetése 200 eFt, az ART Hotel építése miatt telkünkől kisajátításra került 4.519 eFt. A 0-ra leírt használaton kívüli számítástechnikai berendezések 7.372 eFt értékben (ebből régi szervergépünk 3.705eFt) és egyéb gépek 745 eFt értékben veszélyes hulladékként elszállításra kerültek. Immateriális javakból selejtezésre került 138 eFt értékű régi használaton kívüli programok licenc joga.

Forgóeszközeink aránya 7,8%,-ra növekedett a követelés állományunk nőtt (236 ezer forinttal). Készletünk döntő hányadát a Szeged története kötetei adják (5.961 eFt értékben, 64,6%-os részaránnyal a készleteken belül). Uniós pályázatainkhoz kapcsolódó bankszámláink egyenlege 512,6%-kal nőtt +10.232 eFt-tal a 2011-es évhez képest.

Forgóeszköz lekötöttségi mutatónk 44,6%, az érték javulását a bankszámla egyenlegek növekedése okozta, év elejéhez képest értékbeni csökkenés 358 eFt.

Forrás oldalon a saját forrás tartalék része 9.338 eFt-tal növekedett.. Kötelezettségállományunk nagyobb mértékben növekedett a magas összegű energiaszámláink miatt. Eszközeink és forrásaink ilyen változásának következtében saját tőkénk is lecsökkent.

	<u>2011 záró</u>	<u>2012</u>	<u>eltérés</u>
<u>Saját tőke</u>	<u>275551</u>	<u>242516</u>	<u>-33035</u>

A beszámolóban többször jelzett felújítási, korszerűsítési munkák elmaradása egyre jobban csökkent a vagyontól. Épületeink, gépeink elavulnak 0-ra leírt eszközeinket a 75-ös kiegészítő táblázat tartalmazza.

Szeged, 2013-02-28

Sikaláné Santa Ildikó

igazgató helyettes